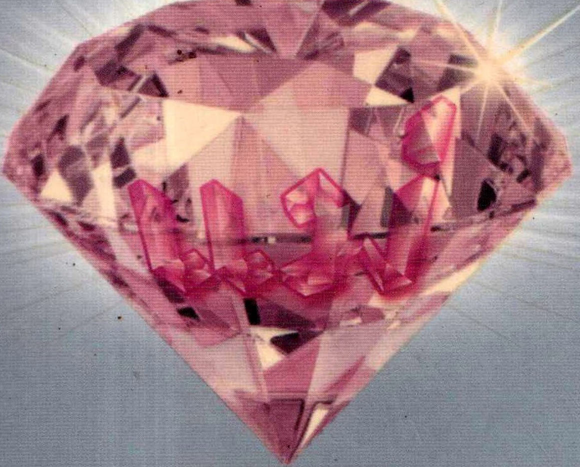

พระอรหันต์ของลูก

มณี เพ็งอาทิตย์

อนุสรณ์เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพ

นางมณี เพ็งอาทิตย์

ณ จิตกาธานวัดมเหยงคณ์

อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๕ เวลา ๑๗.๐๐ น.

นางมณี เพ็งอาทิตย์

ชะตา ๑๘ เมษายน ๒๔๖๕

มรณะ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๔

(แบบ ค.)

หมายรับสั่งที่ ๓๐๘๒๘

สำนักพระราชวัง

๑๙ กันยายน ๒๕๕๔

พระราชทานเพลิงศพ นางมณี เพ็งอาทิตย์ เป็นกรณีพิเศษ ณ เมรุวัดมเหยงคณ์ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

<u>วันอาทิตย์ที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๕</u> เวลา ๑๗.๐๐ น. พระราชทานเพลิง.

ณพธรา/พิมพ์/[illegible] /ทาน.

วัน	หน้าที่ พนักงานพระราชพิธี
	นำหมายเรียน เจ้าภาพศพ นางมณี เพ็งอาทิตย์ เพื่อทราบ ติดต่อขอรับหีบเพลิงพระราชทานที่กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง ไปปฏิบัติ เจ้าภาพไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น.

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับรับสั่งโดยหน้าที่ราชการ

ผู้รับรับสั่ง

สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเพลิงศพ นางมณี เพ็งอาทิตย์ เป็นกรณีพิเศษ ณ จิตกาธาน วัดมเหยงคณ์ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในวันอาทิตย์ที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๕ เวลา ๑๗.๐๐ น. ซึ่งนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อม เป็นเกียรติอันสูงสุดแก่ผู้วายชนม์ และ วงศ์ตระกูลอย่างหาที่สุดมิได้หากความทราบโดยญาณวิถี ถึงดวงวิญญาณของ นางแม่มณี เพ็งอาทิตย์ ได้ด้วยประการใด ในสัมปรายภพ คงจะมีความปลาบปลื้มเป็นซาบซึ้งเป็นล้นพ้น ในพระมหากรุณาธิคุณที่ได้รับพระราชทานเกียรติยศอันสูงยิ่งในวาระสุดท้ายแห่งชีวิต

ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ผู้เป็นบุตร ธิดา พร้อมด้วยครอบครัว และ ผู้ร่วมวงศ์ตระกูล ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสกราบถวายบังคมแทบเบื้องพระยุคลบาท ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อมอย่างหาที่สุดมิได้ในชั่วชีวิต

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม
ข้าพระพุทธเจ้า
บุตร ธิดา และ ครอบครัวของผู้วายชนม์
ขอเดชะ

กำหนดการพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษ

นางมณี เพ็งอาทิตย์

แม่ดีเด่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปี พ.ศ. ๒๕๕๒

ณ จิตกาธาน วัดมเหยงคณ์

ตำบลหันตรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วันเสาร์ที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๕ แรม ๖ ค่ำ เดือน ๒

เวลา ๑๙.๐๐ น. - แสดงพระธรรมเทศนา

เวลา ๒๐.๐๐ น. - พระสงฆ์ ๘ รูป สวดพระอภิธรรม

เวลา ๒๐.๓๐ น. - เจริญจิตตภาวนา แผ่เมตตา อุทิศส่วนกุศล

วันอาทิตย์ที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๕ แรม ๗ ค่ำ เดือน ๒

เวลา ๐๗.๐๐ น. - ถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์

เวลา ๑๐.๐๐ น. - พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๑๐ รูป สวดพระพุทธมนต์

เวลา ๑๑.๐๐ น. - ถวายภัตตาหารแด่ พระภิกษุสงฆ์ ๑๐๐ รูป

- มาติกา - บังสุกุล

เวลา ๑๔.๐๐ น. - เชิญศพสู่ จิตกาธาน

เวลา ๑๕.๓๐ น. - แสดงปาฐกถาธรรม **(โดยพระธรรมโกศาจารย์)**

เวลา ๑๖.๐๐ น. - พระสงฆ์รับทักษิณานุปาทาน

เวลา ๑๗.๐๐ น. - พระราชทานเพลิงศพ

เจ้าประคุณสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ องค์ประธานฝ่ายสงฆ์

นายวิทยา ผิวผ่อง ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประธานฝ่ายฆราวาส

รายนามพระมหาเถระแสดงธรรม

งานบำเพ็ญกุศลสวดพระอภิธรรม

นางมณี เพ็งอาทิตย์

๑. วันพุธที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๔

พระอธิการเอื้อน จนฺทสโร เจ้าอาวาสวัดบุ่งอ้ายเจี้ยม จังหวัดอุทัยธานี

๒. วันพฤหัสบดีที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๔

พระพรหมดิลก กรรมการมหาเถรสมาคม เจ้าคณะภาค ๑๔
เจ้าอาวาสวัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร

๓. วันศุกร์ที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๔

พระอาจารย์มิตซูโอะ คเวสโก เจ้าอาวาสวัดสุนันทาราม จังหวัดกาญจนบุรี

๔. วันเสาร์ที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๔

พระอาจารย์เสน่ห์ วัดสังฆทาน จังหวัดนนทบุรี (แทนหลวงพ่อสนอง กตปุญฺโญ)
พระอาจารย์มานพ อุปสโม ศูนย์ปฏิบัติธรรมเขาดินหนองแสง จังหวัดจันทบุรี

๕. วันอาทิตย์ที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๔

พระครูมหานคราภิรักษ์ รองเจ้าคณะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เจ้าอาวาสวัดบรมวงศ์

๖. วันจันทร์ที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๔

พระครูเกษมวรกิจ (หลวงพ่อวิชัย เขมิโย)
เจ้าอาวาสวัดถ้ำผาจม จังหวัดเชียงราย

๗. วันอังคารที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔

พระวิสุทธิภัทรธาดา เลขานุการเจ้าคณะภาค ๒ รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร มจร.
ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดประยูรวงศาวาสวรวิหาร

รายนามพระสงฆ์สวดพระอภิธรรม
นางมณี เพ็งอาทิตย์

๑. วันพุธที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๔

๑. พระครูพิสุทธิ์บุญสาร เจ้าอาวาสวัดใหญ่ชัยมงคล

๒. พระครูอาทรบุญวิสุทธิ์ เจ้าอาวาสวัดสมณโกฏฐาราม

๓. พระครูสังฆรักษ์ปัญญาพล ปญฺญพโล เจ้าอาวาสวัดอโยธยา

๔. พระครูเกษมปุญญากร เจ้าอาวาสวัดดุสิดาราม

๒. วันพฤหัสบดีที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๔

๑. พระครูฐิติญาณวิสุทธิ์ เจ้าคณะตำบลบางระกำ เจ้าอาวาสวัดบันได

๒. พระครูโสภณศีลพรต เจ้าอาวาสวัดพร้าวโสภณาราม

๓. พระมหามนตรี วลฺลโภ เจ้าอาวาสวัดละมุด

๔. พระครูสมุห์สมเกียรติ ปภสฺสโร เจ้าอาวาสวัดอ่างทอง

๓. วันศุกร์ที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๔

๑. พระครูศรีปริยัติวรคุณ เจ้าคณะตำบลหันตรา เจ้าอาวาสวัดหันตรา

๒. พระครูสิริวรวัฒน์ เจ้าคณะตำบลท่าวาสุกรีเขต ๒ เจ้าอาวาสวัดอินทาราม

๓. พระครูเวฬุวันพัฒนาทร เจ้าคณะตำบลสวนพริก เจ้าอาวาสวัดไผ่โสมนรินทร์

๔. พระครูศรีปริยัติยานุยุต เจ้าคณะตำบลบ้านใหม่ เจ้าอาวาสวัดเกตุ

๔. วันเสาร์ที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๔

๑. พระครูประดิษฐ์กิจจารักษ์ เลขา.จอ. พระนครศรีอยุธยา
เจ้าอาวาสวัดราชประดิษฐาน

๒. พระครูวิบูลอาจารพิพัฒน์ เจ้าอาวาสวัดสามวิหาร

๓. พระปลัดวิเชียร ขนฺติกโร เจ้าอาวาสวัดเชิงท่า

๔. พระครูประภัศรญาณสุนทร เจ้าอาวาสวัดกล้วย

๕. พระครูปลัดสายชล ภูริปญฺโญ วัดศาลาปูน

๖. พระอธิการหวาน ฐิตาสโภ เจ้าอาวาสวัดนิยม

๗. พระอาจารย์ดำรงค์ ฐิตาสโภ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดประดู่ทรงธรรม

๘. พระมหาธวัชชัย ธชฺชโย เจ้าอาวาสวัดป่าโค

๕. วันอาทิตย์ที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๔

๑. พระครูปลัดชัยวัฒน์ ปมาณอินฺโท เจ้าคณะตำบลเกาะเรียน เจ้าอาวาสวัดช่างทอง

๒. พระครูวิมลสิริธรรม เจ้าอาวาสวัดเพลงวิปัสสนา

๓. พระครูสังฆ์รักษ์ณรงค์ศักดิ์ ฐิตสาโร เลขา รจอ. วัดสุวรรณดาราราม

๔. เจ้าอธิการอุทัย อตฺถกาโม เจ้าคณะตำบลท่าวาสุกรี เขต ๑ เจ้าอาวาสวัดกุฎีทอง

๕. พระครูรัตนชยาทร เจ้าอาวาสวัดรัตนชัย

๖. พระครูสารจินดาภรณ์ เจ้าอาวาสโคกจินดา

๗. พระวัชรินทร์ วชิรธมฺโม เจ้าอาวาสวัดตึก

๘. พระมหาเสถียร ถาวรธมฺโม เจ้าอาวาสวัดเจดีย์แดง

๙. พระอธิการชัชวาล เจ้าอาวาสวัดแค

๑๐. พระมหารุ่ง สุขุมาโล เจ้าอาวาสวัดเกาะแก้ว

๖. วันจันทร์ที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๔

๑. พระครูปิยคุณากร เจ้าคณะอำเภอนครหลวง เจ้าอาวาสวัดปรีดาราม

๒. พระครูวิจิตรวีรการ เจ้าคณะตำบลท่าช้าง เจ้าอาวาสวัดสามไถ

๓. พระครูโสภิตวิหารคุณ เจ้าคณะตำบลนครหลวง เจ้าอาวาสวัดกลาง

๔. พระครูวัฒนโสภณ เจ้าคณะตำบลบ่อโพง เจ้าอาวาสวัดมาบพระจันทร์

๕. พระครูประโชติสิริคุณ เจ้าคณะตำบลแม่ลา เจ้าอาวาสวัดลาย

๖. พระครูกิตติปัญญาวัฒน์ รองเจ้าคณะตำบลนครหลวง เจ้าอาวาสวัดนครหลวง

๗. พระครูอุดมนครกิจ เจ้าอาวาสวัดบางระกำ

๘. พระครูเกษมธรรมมานันท์ เจ้าอาวาสวัดโตนด (นครหลวง)

๙. พระมหาสมใจ ธนิสฺสโร เจ้าอาวาสวัดตองปุ

๑๐. พระอธิการนพดล คุณธมฺโม เจ้าอาวาสวัดช้าง

๗. วันอังคารที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔

๑. พระครูภาวนารัตนาภรณ์ เจ้าอาวาสวัดสำเภาล่ม

๒. พระครูประภัทรสรคุณ เจ้าอาวาสวัดสามไถ

๓. พระครูวีรธรรมานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดกลาง

๔. พระครูสังฆรักษ์วิเชษฐ์ มหาลาโภ เจ้าอาวาสวัดบางกะจะ

๕. พระครูวินัยธรธรรมภณ เจ้าอาวาสวัดธรรมมิกราช

๖. พระใบฎีกาทองย้อย อตฺตกาโม เจ้าอาวาสวัดจันทร์ประเทศ

๗. พระอธิการบุญเรือง ปภสฺสโร เจ้าอาวาสวัดนางกุย

๘. พระอธิการธนาการ ธนากโร เจ้าอาวาสวัดขุนพรหม

๙. พระอธิการถวัลย์ มหาปุญฺโญ เจ้าอาวาสวัดสว่างอารมณ์

๑๐. พระอธิการเลื่อน สิริวฑฺฒโก เจ้าอาวาสวัดบำรุงธรรม

งานบำเพ็ญกุศลทักษิณานุปทาน "สัตตมวาร"

(ครบ ๗ วันถึงแก่กรรม)

นางมณี เพ็งอาทิตย์

ณ ศาลาเขมรังสี วัดมเหยงคณ์

วันอังคารที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ เวลา ๑๐.๐๐ น.

๑. พระเทพรัตนากร จจ. พระนครศรีอยุธยา เจ้าอาวาสวัดพนัญเชิงวรวิหาร

๒. พระราชสุตาลังการ รจภ. ๒ เจ้าอาวาสวัดนิมมานรดี

๓. พระราชเมธากรกวี จอ. บางไทร เจ้าอาวาสวัดเสนาสนาราม

๔. พระสุวรรณวิมลศีล เจ้าอาวาสวัดสุวรรณดารามวรวิหาร

๕. พระรัชมงคลวัฒน์ ประธานสงฆ์วัดชูจิตธรรมาราม วิทยาลัยสงฆ์วังน้อย

๖. พระพิพัฒน์กิจจาภรณ์ จอ. บางปะหัน

เจ้าอาวาสวัดวรนายกรังสรรค์เจติยบรรพตาราม

๗. พระญาณไตรโลก จอ. บ้านแพรก เจ้าอาวาสวัดกษัตราธิราชวรวิหาร

๘. พระสิทธิพัฒโนดม จอ. ผักไห่ เจ้าอาวาสวัดตูม

๙. พระพิศาลวิหารกิจ จต. ท่าวาสุกรี เจ้าอาวาสวัดหน้าพระเมรุราชิการาม

๑๐. พระปริยัติวิธานโกศล เจ้าอาวาสวัดพรหมนิวาสวรวิหาร

รายนามเจ้าภาพสวดพระอภิธรรม

นางมณี เพ็งอาทิตย์

วันพุธที่ ๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. พระครูเกษมธรรมทัต (หลวงพ่อสุรศักดิ์ เขมรํสี)

๒. พระครูศรีชยาภรณ์ " หลวงเตี่ย " เจ้าอาวาสวัดโตนด (๑)

๓. พระอธิการเอื้อน จนฺทสโร เจ้าอาวาสวัดบุ่งอ้ายเจี้ยม

๔. บุตร - ธิดา และ หลานๆ ตระกูล " เพ็งอาทิตย์ "

วันพฤหัสบดีที่ ๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. คุณสายพิณทุ์ กีรติโสภา, คุณชลอลักษณ์ ยำจิตต์หมั่น, คุณเรณู สายสังข์

๒. คุณสุนทรี ใจบุญ, คุณปิยะวัฒน์ อธิสวสกุลไชย, คุณภาณี ลูกชัยศรี

๓. คุณราตรี ตะกรุดโทน, คุณณัฐวรรณ นาคเขียว, คุณทองใบ สุภนิพัฒน์,

๔. คุณเพ็ญณี สืบตระกูล และ ครอบครัว

๕. คุณจันทร์เพ็ญ สัญญวุฒิ

วันศุกร์ที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. พระอาจารย์มิตซูโอะ คเวสโก (เจ้าอาวาสวัดสุนันทาราม) จังหวัดกาญจนบุรี

๒. พระอาจารย์มานพ อุปสโม (ประธานศูนย์ปฏิบัติธรรมเฉลิมพระเกียรติ ๘๔ พรรษา ราชนครินทร์) เขาดินหนองแสง จังหวัดจันทบุรี

๓. พระทวีศักดิ์ ธมฺมภทฺโท, คุณแม่ยุพิน ภัทรกานต์ และ ครอบครัว

๔. ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

๕. พันโทพงศ์เศรษฐ์ - พันเอกหญิงอธิปดิชย์ ฤทธิ์เรืองเดช

๖. นางปรุง กิจวรรณี และ ครอบครัว

๗. คุณสุรัตน์ วงศ์ชาญศิลป์

๘. คุณนิภาภรณ์ โพธิ์ทอง

วันเสาร์ที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. พระครูสมุห์เทวี เกตุธมฺโม และ คณะศิษย์
๒. พระมหาบุญช่วย ปัญญาวชิโร
๓. พระครูไพรัช วรโท
๔. ศาสตราจารย์นายแพทย์กมลพร แก้วพรสรรค์ (รพ.ศิริราช)
๕. ชมรมพุทธธรรม (รพ. ศิริราช)
๖. ชมรมจิตประภัสสร (รพ. พระนครศรีอยุธยา)
๗. คุณดนัย จันทร์เจ้าฉาย
๘. คณะคุณแม่สวาท สาตรร้าย และ บ้านเรือนกาย - เรือนใจ
๙. นายณรงค์ศักดิ์ สุวัฒน์ธนากร และ นางขนิฏฐา สิทธิสาร
๑๐. พล.อ.ท.กล้าหาญ - น.อ.หญิงวาสนา มณีกุล
๑๑. คุณฉลอง นวลแก้ว และ คณะ(เชียงใหม่)
๑๒. ทบ.รุ่น 111

วันอาทิตย์ที่ ๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. พระบุดดี ปุณฺณโก
๒. วัดยานนาวา กรุงเทพฯ และ รายการธรรมปทีป วัดยานนาวา
๓. บ้านจิตสบาย
๔. คณะศีลอุโบสถ วัดมเหยงคณ์
๕. ชมรมพุทธศาสน์ (รพ. ราชวิถี) รศ.นพ.ทองคำ สุนทรเทพวรางกูร
๖. คณะศิษย์สุปฏิปันโน วัดมเหยงคณ์

วันจันทร์ที่ ๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. โรงเรียนเทพศิรินทร์ กรุงเทพ
๒. ชมรมกัลยาณธรรมแก้วเสนา
๓. คุณทองสุข ตรีสารศรี, คุณทวี ฉวีนวล, คุณปรางค์ ไตรนารถ
คุณทิพวรรณ วงษ์พจนี
๔. แม่ชีมนัสนันท์ จันโสม

วันอังคารที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. พระครูสมุห์จิรยุทธ์ อธิฉนฺโท (เจ้าอาวาสวัดตาลเอน)

๒. คุณมะปราง งามบุญแถม

๓. คุณนัธมน จันทระดาราพันธ์

เจ้าภาพหีบศพเย็น

๑. คุณมยุรี ป้อมแก้ว

๒. คุณยุทธนา - คุณนพวรรณ พงษ์อดุลพาณิชย์

เจ้าภาพหีบศพไม้

คุณรัตนา จริยาวัฒน์วงศ์

เจ้าภาพของที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ ๑๕ ม.ค. ๒๕๕๕

คุณพจน์ - คุณเพลินพิศ สืบพาณิช

เจ้าภาพดอกไม้หน้าหีบศพ

๑. คุณสุชฎา เลิศสุดจิตต์ } ๓ ส.ค. ๒๕๕๔
๒. คุณสายรัก มีศิลป์

๓. วัดยานนาวา และ รายการธรรมปทีป ๗ ส.ค. ๒๕๕๔

เจ้าภาพอาหารเลี้ยงผู้มาร่วมงาน

๑. คุณศรีสุรีย์ โตไพบูลย์ (โครงการสินธนาโฮมเพลส) ๓ - ๙ ส.ค. ๒๕๕๔

๒. คุณฐานพัฒน์นิภา สิริรัตนสกุล (คุณแดง) ๙ ส.ค. ๒๕๕๔

รายนามเจ้าภาพถวายเครื่องจตุปัจจัยไทยธรรม

๑. พระครูเกษมธรรมทัต

๒. คุณรัตนาภรณ์ ศรีโพธิ์, คุณชูชาติ เพ็งอาทิตย์ และ ลูกหลาน

๓. คุณนวลพรรณ ภูวบัณฑิตศิลป์, คุณวรรณี พุฒิบูรณ์วัฒน์

๔. คุณแม่สวาท สาตรร้าย พร้อมบุตร - ธิดา

๕. คุณกัญญาภัค ทัพภวิมล และ คณะ

๖. คุณน้ำเพชร ศรีขาว

๗. คุณบานเย็น ฮิวงาจิ

๘. คุณฐิมาดา บุญรักษา

๙. คุณรัตนา จริยวัฒน์วงศ์

๑๐. คุณร่ม - คุณจุฬา มีศิลป์

รายนามผู้นำหรีดมาเคารพศพ

๑. พระพรหมวชิรญาณ เจ้าอาวาสวัดยานนาวา (พระอารามหลวง)

๒. พระครูสมุห์จิรายุทธ์ อธิฉนฺโท (เจ้าอาวาสวัดตาลเอน อ. บางประหัน จ. อยุธยา)

๓. พระครูพิบูลพัฒนพิมล (เจ้าอาวาสวัดตาลเจ็ดช่อ จ. อ่างทอง)

๔. หลวงปู่ศรีโรจน์ และ ครอบครัวสิงห์โตขำ

๕. พระครูสิริวัฒนธรรม เจ้าคณะตำบลพระนอน (เจ้าอาวาสวัดพระนอน)

๖. พระบุดดี ปุณฺณโก วัดมเหยงคณ์

๗. พระครูวิจิตรวีรการ เจ้าคณะตำบลท่าช้าง (เจ้าอาวาสวัดสามไถ)

๘. พระทรงศักดิ์ ถิรธมฺโม วัดมเหยงคณ์

๙. พระครูวัฒนโสภณ เจ้าอาวาสวัดมาบพระจันทร์

๑๐. พระครูสมุห์ทวี เกตุธมฺโม หัวหน้าหน่วยบริการอภิธรรม วัดป่าชัยมงคล

๑๑. คณะสงฆ์ วัดประดู่ทรงธรรม

๑๒. คณะสงฆ์ วัดคูบางหลวงอนุกิจวิธูร จ. ปทุมธานี

๑๓. สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑๔. ชุมรมพุทธธรรมศิริราช

๑๕. ชมรมจริยธรรม โรงพยาบาลราชวิถี

๑๗. ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย

๑๘. ชมรมศึกษาและปฏิบัติธรรม ธนาคารแห่งประเทศไทย

๑๙. รายการธรรมปทีป WBTV วัดยานนาวา (พระอารามหลวง)

๒๐. คณะศีลอุโบสถ วัดมเหยงคณ์

๒๑. มูลนิธิ บ้านอารีย์

๒๒. บ้านจิตสบาย

๒๓. คณะพี่เลี้ยงกรรมฐาน วัดมเหยงคณ์

๒๔. เจ้าหน้าที่สวัสดิการ วัดมเหยงคณ์

๒๕. ฝ่ายจัดซื้อจัดจ้าง - คลังพัสดุ วัดมเหยงคณ์

๒๖. สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒๗. ธนาคารออมสิน ภาค ๑๔

๒๘. ธนาคารออมสิน เขตพระนครศรีอยุธยา ๑

๒๙. ธนาคารออมสิน สาขาเจ้าพรหม

๓๐. ธนาคารกรุงไทย สาขาตลาดหัวรอ

๓๑. ธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขาพระนครศรีอยุธยา

๓๒. ธนาคารกรุงเทพ สาขาตลาดเจ้าพรหม

๓๓. คุณจารุมัย สุขรอด ผู้จัดการ ธ. ออมสิน สาขาคลองสวนพูล

๓๔. ผู้จัดการธนาคารกรุงเทพ สาขาลพบุรี

๓๕. สมาคมผู้ปกครองและครู โรงเรียนเทพศิรินทร์

๓๖. เครือข่ายผู้ปกครอง โรงเรียนเทพศิรินทร์

๓๗. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

๓๘. โรงเรียนเทพศิรินทร์

๓๙. โรงเรียนนครหลวง พิบูลประเสริฐ์วิทย์

๔๐. ระดับชั้น ม. ๔ โรงเรียนเทพศิรินทร์

๔๑. โรงพยาบาลจักษุรัตนิน

๔๒. ร้านปิ่นเจริญกิจ ตลาดสรรพยา

๔๓. ร้านยาหมอกอบ ตรีสารศรี

๔๔. ห้างทองทวีทรัพย์

๔๕. บจ. หนองแคคอนกรีต

๔๖. หจก. สกลภัณฑ์ วัสดุก่อสร้าง

๔๗. บริษัทสมใจไอศกรีม (ไอศกรีมตราลูกเสือ)

๔๘. ร้านมะปรางโรจนะ

๔๙. ร้านอี๊ด ค้าไม้ เสนา

๕๐. แม่ชีนุชลีรัตน์ แซ่ลี้ และ อุบาสิกา / ศาลาธัมมจารี

๕๑. แม่ชีประดับ ศาลาสติมา

๕๒. แม่ชีศรีวรรณ นาคน้อม

๕๓. อุบาสิกา หญิง ทิพดา

๕๔. ครอบครัว ส. รวยเจริญ

๕๕. ทบ.รุ่น ๑๑๑

๕๖. คุณณรงค์ฤทธิ์ - จินดา

๕๗. คุณสดใส - ภัทรวรรณ พิพิธกุล (ช่างปั้น)

๕๘. ครอบครัว เกษม ชิตทองไทย

๕๙. พล.อ.ท. กล้าหาญ มณีกุล และ น้องๆ

๖๐. คุณสมพร กลิ่นสวาทหอม (รองนายกเทศมนตรี ต. นครหลวง)

๖๑. คุณบานเย็น ฮิวงาจิ

๖๒. คุณนันท์นภัส หรี่เรไร, คุณบุญเรียม ขวดแก้ว

๖๓. คุณชลอลักษณ์ ยำจิตต์หมั่น

๖๔. ครอบครัวกิจวรรณี

๖๕. คุณราตรี ตะกรุดโทน

๖๖. คุณวันชัย - คุณจำเริญ รักษาสกุล

๖๗. พ.อ. พงศ์เศรษฐ์ - พ.อ. หญิงอธิปดิชย์ ฤทธิ์เรืองเดช

๖๘. ครอบครัวน้ำเพชร

๖๙. ครอบครัวงามบุญสืบ

๗๐. คุณศรีสุรีย์ โตไพบูลย์ (หมู่บ้านสินธนาโฮมเพลส)

๗๑. นางปานชีวา - น.ส. วราภา สกุลบุญมาดี

๗๒. นายเรวัติ เรืองคำ (รองผู้อำนวยการ รร. บางระจันวิทยา)

๗๓. ประมวล คำเหล็ก (รร. บางระจันวิทยา)

๗๔. หลานเปิ้ล - หลานโป้

๗๕. คุณณรงค์ ด่านชัยวิโรจน์ (นายกเทศมนตรี เมืองอโยธยา)

๗๖. ผ.อ. กรุณา - สุรพล ภู่มะลิ

๗๗. สจ. วันชัย - จำเริญ รักษาสกุล

๗๘. ลูกหลาน คุณยายพันธ์ พงษ์โสภี

๗๙. หลานๆ ครอบครัวกลิ่นประทุม

๘๐. คุณจงกล - วิมาลา ทองโอพาร

๘๑. คุณเจษฎา มานะกิจ

๘๒. คุณอำพันธ์ สวาสดิ์กลิ่น

๘๓. คุณกุลยา สัมมากิจ

๘๔. เถ้าแก่เส่ง - นางจำเนียร กลิ่นสวาทหอม

๘๕. นพ. สรรพัฒน์ - ศิริทร รัตนิน

๘๖. คุณทัศนีย์ ตุลยายน บริษัท เรียลไทพ์ จำกัด

๘๗. คุณภัทรชมน โสธรพิทักษ์

๘๘. ทนายไพบูลย์ มีวงษ์ บุตร - ธิดา คุณพ่อเนื่อง ทองน่วม

๘๙. นายประสงค์ กลิ่นสวาทหอม นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลนครหลวง

๙๐. คุณธิติมานันท์ น้ำเงินพัฒน์ โรงแรมเดอะแกรน์อยุธยาบางกอก

๙๑. คุณแม่สวาท สาตรร้าย บุตร - ธิดา และ บ้านเรือนกาย - เรือนใจ

๙๒. คุณแม่สุขุม - คุณวิรังรอง ทัพพะรังสี

๙๓. คุณนอง, คุณอุทัย. คุณอ่อน

๙๔. คุณสีนวล - คุณจำนงค์ ญาติ - พี่ - น้อง

๙๕. ลูกๆ และ หลาน ของแม่มณี เพ็งอาทิตย์

๙๖. คุณจินดา - คุณณรงค์ฤทธิ์

๙๗. ครอบครัวน้าเปรื่อง สมดี

๙๘. โรงเรียนบางระจันวิทยา

ด้วยความขอบพระคุณ

นับตั้งแต่วันที่คุณแม่มณี เพ็งอาทิตย์ ได้ถึงแก่กรรม บรรดาท่านผู้มีเกียรติได้ให้เกียรติกรุณามาร่วมในงานพิธีรดน้ำศพ ร่วมเป็นเจ้าภาพ และร่วมพิธีสวดพระอภิธรรม ร่วมทั้งได้ส่งพวงหรีดมาเคารพศพ และบริจาคปัจจัยเพื่อร่วมบุญในการจัดงานพิธีศพ ร่วมบริจาคสร้างเมรุ หีบศพ ร่วมบริจาคพิมพ์หนังสือประวัติหนังสือธรรมะ ร่วมบริจาคจัดทำแผ่น CD - MP3 ของที่ระลึก เพื่อแจกในงานตลอดทั้งได้กรุณามาร่วมในงานพระราชทานเพลิงศพครั้งนี้ นับเป็นเกียรติแก่ผู้วายชนม์ และวงศ์ตระกูลเป็นอย่างยิ่ง พระคุณเหล่านี้ ข้าพเจ้า บุตร ธิดา รู้สึกซาบซึ้ง และขอน้อมรับไว้ด้วยความขอบพระคุณยิ่ง

หากมีสิ่งใดขาดตกบกพร่อง ขอประทานอภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

บุตร ธิดา

ของคุณแม่มณี เพ็งอาทิตย์

แด่...พระอรหันต์ของบุตร

เคยไปรับบิณฑบาต ทุกเช้า

บัดนี้เหลือเพียงเก้าอี้เปล่า...

กุฏิที่ปลูกสร้างให้ได้พักอาศัย บัดนี้กลายเป็นเสมือนเรือนร้าง

เคยไปเยี่ยมเยียนนั่งคุยอยู่เป็นประจำ บัดนี้โอกาสนี้หมดไป

รถที่มอบให้ได้อาศัยนั่งไปรับศีล ฟังธรรมทุกวันพระ ณ ศาลา และไปเดินจงกรม นั่งสมาธิที่ลานอมตธรรมทุกเวลาบ่าย ปลื้มใจทุกครั้งที่ได้เห็น แต่บัดนี้ รถคันนี้หมดความหมาย

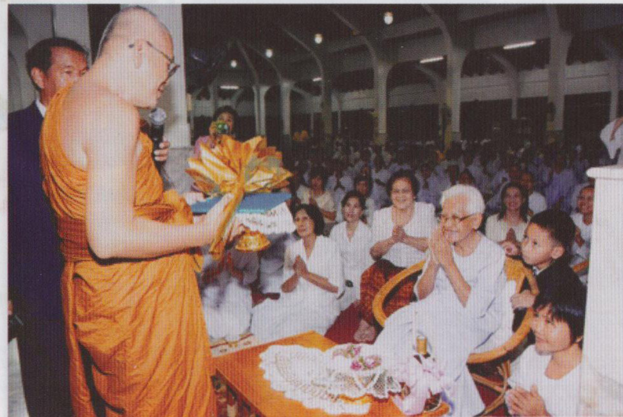

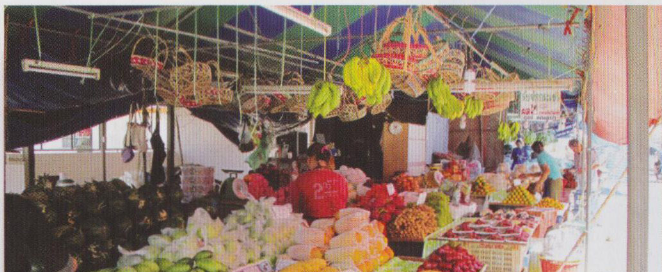
เคยพาไปทำบุญในที่ต่าง ๆ พาไปปฏิบัติกรรมฐาน
เช่นที่ ดอยภูโอบ ทุกปี แต่บัดนี้ไม่มีโอกาสอีกแล้ว

ทุกวันที่ ๑ ม.ค., ๑๓ เม.ย., ๑๘ เม.ย., ๑๒ ส.ค., ๓ ธ.ค.
ถือโอกาสขอขมามอบสิ่งของให้ แต่บัดนี้วันเหล่านี้ไม่มีโอกาสอีกแล้ว

เงินเดือนที่เคยมอบให้เป็นประจำทุกเดือน
ซองที่ ๑ สำหรับเป็นค่าอาหาร
ซองที่ ๒ สำหรับใช้จ่ายตามอัธยาศัย
ซองที่ ๓ สำหรับให้ผู้ดูแล
บัดนี้ โอกาสทำบุญกับพระอรหันต์หมดไป

ร้านค้าต่าง ๆ เคยแวะให้โชเฟอร์ลงไปซื้อ นำไปฝากอยู่เสมอนั้น
เดี๋ยวนี้ รถวิ่งผ่านไปเฉย ๆ หมดความสำคัญที่จะต้องซื้อ
เพียงให้แค่ ความระลึกถึง เท่านั้น

การเจ็บป่วย ไม่เป็นที่ปรารถนาให้เป็นไป แต่เมื่อเกิดขึ้น ก็เป็นโอกาสให้ลูกได้ตอบแทนอย่างมาก ในการได้สละทรัพย์ สละเวลา สละกำลังกาย กำลังใจ สมอง สติปัญญา ในการทุ่มเทดูแลเยียวยารักษาเต็มที่อย่างดีที่สุด

ราวเกาะเดินจงกรมที่สร้างไว้สำหรับ

ให้ใช้เดินจงกรม ทุกเช้า-เย็น

บัดนี้ว่างเปล่า.....

ขาดแม่ = ขาดโอกาสทำบุญกับพระอรหันต์

เคยแบ่งบุญกุศลให้ ครั้งเมื่อมีชีวิต .... " บุญกุศลที่อาตมา พระลูกชายได้บวช ปฏิบัติธรรม อบรมสั่งสอน แสดงธรรม นำปฏิบัติกรรมฐาน สร้างวัด สร้างสำนักกรรมฐาน สาขาต่างๆ

บริจาคที่ดินอันเป็นมรดก ๑๓ ไร่ ให้เป็นศูนย์วิปัสสนา
ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย

สร้างพระพุทธรูป หน้าตัก ๙ วา " สมเด็จพระพุทธมุนีศรีสรรเพชร "
ประดิษฐาน บนเนินเขา วัดบุ่งอ้ายเจี้ยม จ. อุทัยธานี

สร้างพระพุทธรูปหินทราย ปางปฐมเทศนา หน้าตัก ๙๙ นิ้ว
" สมเด็จพระสัพพัญญูบรมปฐมเทศนา "
ประดิษฐาน ณ ถ้ำอมตธรรม วัดมเหยงคณ์

สร้างพระพุทธรูปหินทราย ปางปรินิพพาน หินก้อนเดียวยาว ๙ เมตร
" สมเด็จพระศาสดามหาปรินิพพาน "
ประดิษฐาน ณ วิหารถ้ำ วัดมเหยงคณ์

สร้างพระพุทธรูปหินทราย ปางสมาธิ หน้าตัก ๖๐ นิ้ว
" สมเด็จพระมิ่งมงกุฎพุทธบารมีตรีโลกนาถ "
ประดิษฐาน ณ อุโบสถ วัดทุ่งหินเทิน จ. นครสวรรค์

สร้างพระพุทธรูปหินทราย ปางปฐมเทศนา หน้าตัก ๔๙ นิ้ว
" สมเด็จพระพุทธโคดมปฐมเทศนา "
ประดิษฐาน ณ ศูนย์วิปัสสนายุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย เขมรังสี
ศูนย์ ๔ จ. พระนครศรีอยุธยา

สร้างพระพุทธรูปหินหยกเขียว ปางชนะมาร หน้าตัก ๖๐ นิ้ว

ประดิษฐาน ณ วิหารอบรมวิปัสสนา วัดมเหยงคณ์

สร้างพระพุทธรูปหินทราย ปางชนะมาร " สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ "
ประดิษฐาน ณ ดอยภูโอบ จ. เชียงใหม่

สร้างพระพุทธรูป หล่อด้วยสัมฤทธิ์ หน้าตัก ๓๙ นิ้ว " สมเด็จพระพุทธรังสีตรีโลกนาถ "

ประดิษฐาน ณ ยอดดอย สำนักกรรมฐานพระธาตุแสนเมือง จ. เชียงราย

สร้างพระพุทธรูป หินทรายปางปฐมเทศนา หน้าตัก ๔๙ นิ้ว

ประดิษฐาน ณ สำนักกรรมฐานเขาริมเขื่อน จ. นครสวรรค์

และ พระพุทธรูปหล่อด้วยทองเหลือง อีกหลายองค์

บุญกุศลต่าง ๆ ทั้งในส่วนของทาน ศีล ภาวนา ขอยกให้โยมแม่มณี เพ็งอาทิตย์ ขอให้โยมได้มีส่วนในบุญกุศลนี้ ด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธเจ้าทั้งปวง ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมทั้งปวง ด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์ทั้งปวง ด้วยอานุภาพแห่งบุญกุศลทั้งหลาย ขอให้โยมแม่ได้พ้นจากเคราะห์โศกโรคภัย หมู่มารอันตรายทั้งปวง ขอให้เจริญ ด้วยศีล สมาธิ ปัญญา ยิ่ง ๆ ขึ้นไป จนเข้าถึงซึ่งความพ้นทุกข์คือ พระนิพพาน เทอญ"

แต่บัดนี้ ไม่มีตัวตน คนที่ชื่อว่า แม่มณี เพ็งอาทิตย์ ที่จะยกมือขึ้นประนมอนุโมทนาสาธุการ คงเหลือไว้เพียง มโนภาพ แห่งจิตวิญญาณ แต่ก็มั่นใจว่า การจากไปอย่างไม่มีวันกลับครั้งนี้ เป็นการจากไปสู่แสงสว่างแห่งความรุ่งเรืองในสุคติภพ ยังคงเหลือไว้ซึ่งภาพพจน์แห่งความดีเป็นอนุสรณ์ และพืชพันธ์ คือ บุตร-ธิดา ที่จะสรรสร้างคุณงามความดีต่อไป เพื่อให้เป็นประโยชน์ตน และชาวโลก และที่สุด สุดท้ายแห่งลมหายใจ ก็จะต้องมาถึง เช่นเดียวกัน อันเป็นธรรมดาของทุกชีวิต

เขมรํสี ภิกฺขุ

“คิดถึง แม่”

ต่อแต่นี้ไป ลูกจะไม่ได้เห็นหน้า ไม่ได้ยินเสียง ของแม่อีก คงมีแต่ภาพความทรงจำ และความดีของแม่ที่ได้สร้างไว้เท่านั้น ที่ลูกจะได้ระลึกถึง ลูกใจหาย และเงียบเหงาต่อการจากไปของแม่ ตลอดเวลาที่ลูกได้มาอยู่ดูแลแม่ แม้จะเป็นเวลาไม่มากนัก แต่แม่ก็จะสอนให้ทำบุญ ให้ทาน อยู่เป็นประจำ รวมถึงการบวชชีพราหมณ์ทุกเทศกาล กิจวัตรของแม่ตอนเช้า สวดมนต์ และใส่บาตร เดินจงกรม นั่งสมาธิ แม่จะทำทุกวัน นอกจากตอนป่วย แม่จะทำบุญทุกโอกาส เป็นเจ้าภาพทอดกฐิน ทอดผ้าป่า สร้างพระพุทธรูปหลายองค์ บวชพระใหม่ที่ไม่มีปัจจัย การให้ทานของแม่ไม่เลือกมนุษย์ หรือ สัตว์ แม่เคยพูดอยู่เสมอว่า ทุกวันฉันคิดแต่เรื่องการทำบุญ แม่จะรักษาศีล ๕ มาตลอด ช่วงที่ป่วยนั่งไม่สะดวกก็จะนอนภาวนา แม่เป็นแบบอย่างที่ดีต่อลูก ๆ จะจดจำไว้ และทำตามแม่เท่าที่จะทำได้

ด้วยบุญกุศลที่แม่ได้ปฏิบัติมาตลอดชีวิต ลูกขอให้ดวงวิญญาณของแม่จงมีความสุขในสัมปรายภพ เทอญ.......

จากลูก...ต๋อย

"คิดถึง แม่"

แม่ เป็นผู้หญิงที่มีน้ำใจงดงาม มีความรักความเมตตา มีความเป็นธรรมกับทุกคน มีสัจจะ คำสอนของแม่คือการทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีแทนคำพูด แม่มีความศรัทธาในพระพุทธศาสนาเป็นอย่างยิ่ง ตลอดเวลาแม่จะพูดเรื่องบุญเรื่องบาป และสอนให้ลูกหลานเคร่งในศีล ๕

แม่ เป็นผู้หญิงที่มีจิตวิทยา เมื่อเวลามีปัญหา แม่จะพูดให้กำลังใจทำให้สบายใจ เมื่อได้พูดคุยรู้สึกอบอุ่น และมีความสุข

แม่ เป็นผู้หญิงที่มีความเข้มแข็งอดทน ถึงแม้จะผ่านชีวิตในช่วงที่ยากลำบาก แม่ไม่เคยบ่นและเป็นกำลังใจให้กับพ่อตลอด แม่ต้องทำอาชีพทั้งเคย เป็นครูสอนหนังสือ ค้าขาย เดินเรือส่งสินค้า ทำนา ทำสวน ทำไร่ แม่ไม่เคยแสดงความท้อแท้ให้เห็น นี่คือตัวอย่างที่ยากที่ผู้หญิงคนหนึ่งจะทำได้

แม่ คือผู้ที่หล่อหลอมให้พวกเราเป็นคนดี มีศีลประจำใจ มีความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงาน ด้วยคำพูด และ ตัวอย่างที่เห็นจะค่อยๆซึมซับโดยไม่รู้ตัว นี่คือตัวอย่างความเป็นแม่อย่างแท้จริง

แม่ มีสุขภาพไม่ดีในช่วงหลัง สายตามองเห็นไม่ชัดเจน แต่แม่ก็จะยิ้มแย้มและดูมีความสุขทุกครั้งที่ลูกหลานไปเยี่ยม แม้ครั้งหลังสุดที่แม่เข้าตรวจที่โรงพยาบาลศิริราช ก็ดูแข็งแรง ยังฟังน้องปลื้มร้องเพลงกบในกะลา แม่ยิ้มแย้มอย่างมีความสุข จับมือหอมแก้มน้องปลื้ม ไม่มีสัญญาณใดๆ ว่า หลังจากนั้นไม่กี่วัน แม่จะจากพวกเราไปโดยไม่มีวันกลับ

คุณย่า เป็นคนดีและทำบุญมามาก คุณย่าต้องไปเกิดในที่สูง คุณย่าเดินไม่สะดวก และมองไม่ค่อยเห็นคุณย่าจะได้สบายเสียที นี่เป็นสิ่งที่ปลอบใจทุกครั้งที่น้องปลื้มคิดถึงคุณย่า แต่ถึงอย่างไรน้องปลื้มก็ยังอยากให้ คุณย่าอยู่กับน้องปลื้มต่อไปรอปลื้มบวชเป็นพระก่อน อยากบอกคุณย่าว่าน้องปลื้ม รัก และ เคารพคุณย่ามากนะครับ เป็นครั้งแรกที่ปลื้มรู้สึกสูญเสียมากที่สุด

ขอสัญญาว่าถึงแม้แม่จะจากไป ทุกคำสอน ทุกตัวอย่าง ทุกการกระทำของแม่ คือความทรงจำที่ดีตลอดไปขอให้ดวงวิญญาณของแม่ไปสู่สวงสวรรค์ชั้นสูง ผมภูมิใจที่สุดที่เกิดเป็นลูกของแม่ นิศรักแม่มากที่สุด ปลื้มอยากบอกคุณย่าว่าปลื้มรักคุณย่ามากที่สุดในโลกเลยครับ...

ชูชาติ - นิศรา - หลานปลื้ม

แด่ยาย....จากใจหลาน

ในความสูญเสีย สิ่งที่ชวนทำให้ใจเราเศร้าไม่ใช่ " ความตาย " ที่เหลือไว้เพียงความสงบของคน ๆ หนึ่งแต่พื้นที่ว่างเปล่าที่เกิดขึ้น จากการหายไปอย่างไม่กลับมาของคนที่เรารักนั้นต่างหาก ที่ทำให้เรายิ่งเศร้า เวลาที่คิดได้ว่า วันนี้ไม่มี "ยาย" บนโลกใบนี้อีกแล้ว

ยายมักจะสอนหลานๆ อยู่เสมอว่า สิ่งที่ยั่งยืนกว่าความสวยงาม หรือทรัพย์สมบัตินั้น ก็คือความดีของคน เห็นได้จากตัวของยายเอง ภาพในช่วงเวลาที่ยายมีชีวิตอยู่ ได้ผุดขึ้นมาในความทรงจำของหลานๆ อยู่เสมอ สองมือที่ไกวเปลจากรุ่นสู่รุ่นสองเท้าที่ก้าวเดินหลายคู่ต่อหลายคู่ ได้เติบโตขึ้นได้ก็เพราะการดูแลด้วยความรักของยาย สิ่งที่ยายคอยตักเตือนพร่ำสอน จากแต่ก่อนที่ฟังไปผ่านๆ แต่ตอนนี้มันกลับชัดเจนอยู่ในใจ ไม่ว่าจะอยู่ในฐานะใด ยายก็จะปฏิบัติตัวอย่างดีเสมอ ด้านภรรยา แม่ และฐานะยายของหลานๆ ตั้งแต่จำความได้ ภาพของยายออกจะเป็นคนดุ เจ้าระเบียบ และออกจะชอบบ่นบ้าง ผิดกับตา ซึ่งจะใจดี ยายเป็นคนขยัน ไม่เคยเห็นยายอยู่เฉยตั้งแต่เช้ายันเย็น ยายจะต้องมีอะไรทำตลอด ตื่นเช้าทำกับข้าวใส่บาตร สายก็เข้าสวนปลูกผัก ปลูกต้นไม้ ดายหญ้า บางทีก็มีคนมาจ้าง ยายทำบายศรี ยิ่งช่วงปิดเทอมหลานๆ มารวมตัวกันครบ ก็จะมีกิจกรรมพิเศษ เช่น ทำมะม่วงกวน เก็บมะม่วงในสวนทำขนม หรือแม้แต่เผาถ่าน เรียกได้ว่าอยู่ที่บ้านยาย (นครหลวง) ไม่มีเงินก็ไม่อดตาย

บ้านยายมีทุกอย่างแทบจะไม่ต้องเสียเงินซื้ออะไรเลยจะกินอะไรก็ไปเก็บในสวนเอาทั้งผัก ผลไม้ มีทุกชนิด ถ้าเหลือยายก็จะเอาไปขาย แปรรูปเพิ่มมูลค่า หรือ ไม่ก็เอาไว้แจก แม้แต่ถ่านหุงข้าวเราก็ยังเผาใช้เองไม่ต้องซื้อ สำหรับหลานๆ แล้วบ้านยาย คือ สวรรค์บนดินดีๆนี่เอง

ยายเป็นคนประหยัดมาก อะไรทำเองโดยไม่เสียเงินยายก็จะทำ ยายมีเสื้ออยู่ตัวนึง ที่ปะแล้ว ปะอีก แถบจะไม่เห็นเลยว่าเคยเป็นเสื้ออะไรมาก่อน ป้าสุขจะเอาไปทำผ้าขี้ริ้วหลายทีแต่ยายไม่ยอม เพราะบอกว่ามันยังใส่ได้ ตอนเด็กๆ เราไม่เคยได้กินขนมก๊อบแก๊บ *(ภาษาของยาย)* กันเลย เพราะยายจะทำขนมกินเอง ทำทีเป็นหม้อกินได้หลายวัน บัวลอย บวชมัน บวชชี แป้งจี่ มันต้ม สารพัดขนมซึ่งเดี๋ยวนี้คงหากินยาก แม้ด้านการใช้ชีวิตยายจะเป็นคนประหยัด แต่เรื่องการทำบุญแล้วยายจะทำเต็มที่เสมอไม่เคยเสียดาย มีน้อยทำน้อยมีมากทำมาก ยิ่งในช่วงบั้นปลายชีวิต พวกเราเห็นยายทำบุญใหญ่หลายอย่าง ทั้งสร้างพระพุทธรูป บวชพระภิกษุ ทำบุญเลี้ยงพระ ยายก็คอยบอกให้พวกเราร่วมอนุโมทนาด้วยเสมอ ยังเคยพูดเล่นกับยายว่า " จะอธิษฐานให้เกิดเป็นหลานยายทุกชาติ จะได้สบายเพราะยายทำบุญเยอะ ต้องได้เกิดเป็นคนรวยแน่ " แต่ยายก็บอกว่า " บุญใครบุญมันใครทำคนนั้นก็ได้ "

ยายจึงจะคอยสอนให้พวกเราหมั่นสวดมนต์ ให้มาบวชชีพราหมณ์บ้าง และ คอยบอกให้ทำบุญ เรื่องบุญของยายเห็นได้ชัดหลายประการ ยายเคยผ่านการเฉียดตายมาหลายครั้ง แต่ยายก็รอด แม้กระทั่งวาระสุดท้ายที่ยายจากไป ยายก็เคยบอกว่าอยากนอน

ตายไปเฉยๆ ไม่อยากทรมาน ซึ่งก็เป็นดั่งคำยาย นั่นล้วนแล้วเป็นเพราะผลบุญที่ยายทำมาตลอดทั้งชีวิตของยายเอง แต่ก็ทำให้พวกเราใจหายไม่น้อย เพราะไม่คิดว่าวันที่ยายจะต้องจากไปมันจะมาถึงเร็วขนาดนี้ แม้จะเข้าใจว่า " การพรากจาก " เป็นเรื่องธรรมดาของโลกไม่มีสิ่งใด ที่เราจะยึดมั่นถือมั่นไว้กับตัวได้ตลอด แต่เมื่อ " ความตาย " มายืนอยู่ตรงหน้า และนำพาบุคคลอันเป็นที่รักจากไป เ ราก็ไม่ต่างอะไรกับเด็กตัวเล็กๆ คนหนึ่งที่ร้องไห้หาคนปลอบโยน ยามเด็กยังมีอ้อมกอดของยายคอยปลอบ แต่วันนี้อ้อมกอดนั้นได้จากเราไปแล้ว แม้ตัวยายจะจากไป แต่คุณงามความดี คำสั่งสอน และความรักความผูกพันธ์ของยายจะยังคงอยู่ในใจหลาน ตลอดไป

" ยาย.....พวกเราคิดถึงยาย "

หลานของยาย
(เปิ้ล หลิว โป้)

ชีวิต มีความตายในที่สุด

มรณนฺตํ หิ ชีวิตํ

พุทธภาษิต ธรรมบท ๒๕/๒๙

โลกถูกความตายครอบงำเอาไว้

มจฺจุนา ปิหิโต โลโก

พุทธภาษิต ปิหิตสูตร ๑๕/๕๕

ผู้ที่เกิดมาแล้วจะไม่ตายไม่มี

นตฺถิ ชาตสฺส อมรณํ

พุทธภาษิต ปฐมอายุสูตร ๑๕/๑๕๓

วันคืนล่วงไป ชีวิตของคนก็พร่องลงไปจากประโยชน์ที่จะทำ

ยํ ยํ วิวหเต รตฺติ ตทูนนฺตสฺส ชีวิตํ

เถรภาษิต สิริมัณฑเถรคาถา ๒๖/๓๒๙

เมื่อความตายมาถึงตัว ก็ไม่มีใครป้องกันได้

น มิยฺยมานสฺส ภวนฺติ ตาณา

เถรภาษิต รัฐปาลสูตร ๑๓/๓๔๒

แม้มีชีวิตอยู่ร้อยปี ก็ไม่พ้นจากความตายไปได้

มวลมนุษย์ล้วนมีความตายรออยู่ข้างหน้า

โย ปิ วสฺสสตํ ชีเว สพฺเพ มจฺจุปรายนา

พุทธภาษิต ชราสูตร ๑๙/๒๗๒

อายุย่อมหมดไปทุกขณะที่หลับตาและลืมตา

ยาวุปฺปตฺติ นิมิสฺสติ ตตฺราปิ สรตี วโย

โพธิสัตว์ภาษิต อนนุโสจิยชาดก ๑๕/๑๔๓

เมื่อภิกษุมีใจอันอบรมแล้วด้วยมรณสัญญาอยู่โดยมาก

จิตย่อมหวนกลับ งอกลับ ถอยกลับจากการรักชีวิต

มรณสญฺญาปริจิเตน ภิกฺขุโน เจตสา พหุลํ วิหรโต

ชีวิตนิกนฺติยา จิตฺตํ ปฏิลียติ ปฏิกุฏฺชติ ปฏิวตฺตติ

พุทธภาษิต สัญญาสูตร ๒๓/๔๘

การตายโดยชอบธรรม ดีกว่าการมีชีวิตอยู่โดยไม่ชอบธรรม

มรณํ ธมฺมิกํ เสยฺโย ยญฺเจ ชีเว อธมฺมิกํ

เถรภาษิต โคทัตตเถรคาถา ๒๖/๓๕๙

เมื่อมาเกิด ก็ไม่มีใครอ้อนวอนมาเกิด
เมื่อตายจากโลกนี้ ก็ไม่มีใครอนุญาตให้ไป

อยาจิโต ตโตคจฺฉิ อนนุญฺญาโต อิโต คโต

เถรีภาษิต ปฏาจาราเถรีคาถา ๒๖/๔๖๒

ทุกคนต้องตาย

สพฺเพ สตฺตา มริสฺสนฺติ

พุทธภาษิต อัยยิกาสูตร ๑๕/๑๓๗

คนใดร้องไห้ถึงคนที่ตายไปแล้ว
แม้คนที่ร้องไห้นั้นก็จะต้องตายเหมือนกัน

มตํ มริสฺสํ โรทนฺติ เย รุทนฺติ ลปนฺติ จ

โพธิสัตว์ภาษิต โสมทัตตชาดก ๒๗/๒๒๓

อายุของคนสิ้นไปตามคืนและวัน

วโย รตฺตินฺทิวกฺขโย

พุทธภาษิต อุปปถสูตร ๑๕/๕๑

ถ้าจะเศร้าโศกถึงคนที่ตายไปแล้ว
ก็ควรจะเศร้าโศกถึงตนเองด้วย
ที่กำลังตกอยู่ในอำนาจของความตายอยู่ตลอดเวลา

ตํ ตญฺเจ อนุโสเจยฺย ยํ ยํ ตสฺส น วิชฺชติ
อตฺตานมนุโสเจยฺย สทา มจฺจุวสํ ปตฺตํ

โพธิสัตว์ภาษิต อนนุโสจิยชาดก ๒๗/๑๔๑

วันคืนเคลื่อนคล้อย อายุก็เหลือน้อยเข้าทุกที

ยสฺส รตฺยา วิวสาเน อายุ อปฺปตรํ สิยา

โพธิสัตว์ภาษิต เตมิยชาดก ๒๘/๑๓๘

ความตายย่อมมีแก่ผู้ที่เกิดมาแล้ว

ชาตสฺส มรณํ โหติ

เถรีภาษิต ญาลาสูตร ๑๕/๑๘๖

อายุของคนน้อยนัก คนดีไม่ควรลืมอายุ
ควรระลึกถึงอายุดุจคนถูกไฟไหม้ศีรษะ
เพราะการที่ความตายจะไม่มาถึงนั้น ไม่มีเลย

อปฺปมายุ มนุสฺสานํ หิเฬยฺย นํ สุโปริโส
จเรยฺยาทิตฺตสีโสว นตฺถิ มจฺจุสฺส นาคโม

พุทธภาษิต ปฐมอายุสูตร ๑๕/๑๕๓

ไม่มีใครผัดเพี้ยนกับความตาย ซึ่งมีอำนาจมากได้

น หิ โน สงฺครนฺเตน มหาเสนน มจฺจุนา

พุทธภาษิต ภัทเทกรตตสูตร ๑๔/๒๙๗

วันคืนผ่านพ้นไป ชีวิตก็ย่อมจะเหลือน้อยลง

อจฺจยนฺติ อโหรตฺตา ชีวิตํ อุปรุชฺฌติ

พุทธภาษิต   ทุติยอายุสูตร ๑๕/๑๕๔

อายุของคนนี้น้อยนัก จะต้องจากโลกนี้ไป

จึงควรทำกุศลและประพฤติพรหมจรรย์

อปฺปมิทํ มนุสฺสานํ อายุ คมนีโย สมฺปราโย

กตฺตพฺพํ กุสลํ จริตพฺพํ พฺรหฺมจริยํ

พุทธภาษิต   ปฐมอายุสูตร ๑๕/๑๕๓

สัตว์ทั้งปวงย่อมถูกชราและมรณะพัดพาไป

เอวํ ชราย มรเณน วุยฺหนฺเต สพฺพปาณิโน

โพธิสัตว์ภาษิต   เตมิยชาดก ๒๘/๑๓๙

อายุของคนย่อมหมดสิ้นไป

อายุ ขียติ มจฺจานํ

พุทธภาษิต ทุติยอายุสูตร ๑๕/๑๕๔

ร่างกายนี้ ไม่นานนัก เมื่อวิญญาณจากไปแล้ว
หมู่ญาติก็เกลียดกลัว เอาไปทิ้งในป่าช้าเหมือนท่อนไม้

นิพฺพุยหติ สุสานํ อจิรํ กาโย อเปตวิญฺญาโณ
ฉฑฺฑิโต กลงฺครํว ชิคุจฺฉมาเนหิ ญาตีหิ

เถรีภาษิต สุเมธาเถรีคาถา ๒๖/๕๐๘

สถานที่ที่ได้ชื่อว่าไม่มีคนตาย ไม่มีในโลก

นตฺถิ โลเก อนามตํ

พุทธภาษิต อุปสาฬหกชาดก ๒๗/๕๕

ความตายย่อมติดตามมาแก่ผู้ที่เกิด

ชาตสฺส มรณํ โหติ

เถรีภาษิต อุปจาลาเถรีคาถา ๒๖/๔๗๐

วันคืนล่วงไปเท่าไร ชีวิตก็พร่องลงไปเท่านั้น
เวลาแห่งความตายรุกไล่เข้าไปอยู่ทุกอิริยาบถ
ฉะนั้น จึงไม่ควรจะประมาทเวลา

ยํ ยํ วิวหเต รตฺติ ตทูนนฺตสฺส ชีวิตํ
จรโต ติฏฺฐโต วาปิ อาสีนสยนสฺส วา
อุเปติ จริมา รตฺติ น เต กาโล ปมชฺชิตุํ

เถรภาษิต สิริมัณฑเถรคาถา ๒๖/๓๒๙

ทุกชีวิตที่เกิดมาแล้วจะต้องแตกสลายในที่สุด

สพฺพํ เภทปริยนฺตํ เอวํ มจฺจาน ชีวิตํ

พุทธภาษิต มหาปรินิพพานสูตร ๑๐/๑๑๙

นักปราชญ์กล่าวว่าชีวิตนี้น้อยนัก

อปฺปกญฺจิทํ ชีวิตมาหุ ธีรา

เถรภาษิต รัฐปาลสูตร ๑๓/๓๔๒

สิ่งมีชีวิตทั้งปวงย่อมกลัวโทษและกลัวความตาย
จงทำตนเป็นอุปมาแล้วไม่พึงฆ่าหรือใช้ให้ผู้อื่นฆ่า

สพฺเพ ตสนฺติ ทณฺฑสฺส สพฺเพ ภายนฺติ มจฺจุโน
อตฺตานํ อุปมํ กตฺวา น หเนยฺย น ฆาตเย

พุทธภาษิต ธรรมบท ๒๕/๒๗

ทุกชีวิตจะต้องทอดทิ้งร่างกายไว้ในโลก

สพฺเพ ว นิกฺขิปิสฺสนฺติ ภูตา โลเก สมุสฺสยํ

เทวดาภาษิต มหาปรินิพพานสูตร ๑๐/๑๔๙

รูปกายของคนย่อมร่วงโรยไป
แต่ชื่อและตระกูลย่อมไม่เสื่อมสลาย
รูปํ ชีรติ มจฺจานํ นามโคตฺตํ น ชีรติ

พุทธภาษิต นชีรติสูตร ๑๕/๕๙

ผู้ที่ตั้งอยู่ในธรรมใครเล่าจะกลัวความตาย
ธมฺเม ฐิโต โก มรณสฺส ภาเย

โพธิสัตว์ภาษิต มหาสุตโสมชาดก ๒๘/๑๑๘

คนจะมีชีวิตอยู่ได้อย่างมากก็เพียงร้อยปี
หรือจะเกินไปบ้างก็เพียงเล็กน้อย
จิรํ ชีวติ โส วสฺสสตํ อปฺปํ วา ภิยฺโยติ

พุทธภาษิต ทุติยอายุสูตร ๑๕/๑๕๔

กาลเวลาล่วงไป วันคืนผ่านพ้นไป
อายุก็หมดไปทีละตอน ๆ ตามลำดับ
อจฺเจนฺติ กาลา ตรยนฺติ รตฺติโย
วโยคุณา อนุปุพฺพํ ชหนฺติ

พุทธภาษิต นันทสูตร ๑๕/๙๑

สัตว์โลกถูกมฤตยูห้ำหั่น ถูกชราปิดล้อม
มจฺจุนาพฺภหโต โลโก ชราย ปริวาริโต

โพธิสัตว์ภาษิต เตมิยชาดก ๒๘/๑๓๙

น้ำเต็มฝั่ง ไม่ไหลทวนขึ้นที่สูง ฉันใด
อายุของคน ก็ย่อมไม่เวียนไปสู่วัยเด็กอีก ฉันนั้น
ยถา วาริวโห ปูโร คจฺฉํ น ปริวตฺตติ
เอวมายุ มนุสฺสานํ คจฺฉํ น ปริวตฺตติ

โพธิสัตว์ภาษิต เตมิยชาดก ๒๘/๑๓๙

เมื่อคนตายแล้วสมบัติสักนิดก็ไม่ติดไป

น มิยฺยมานํ ธนมนฺเวติ กิญฺจิ

เถรภาษิต รัฐปาลสูตร ๑๓/๓๔๒

ชีวิตนี้น้อยนัก ไม่ถึงร้อยปีก็ตายแล้ว

ถ้าจะอยู่เกินไป ก็จะต้องตายเพราะความแก่

อปฺปํ วต ชีวิตํ อิทํ โอรํ วสฺสสตาปิ มิยฺยติ

สเจปิ อติจฺจ ชีวติ อถ โข โส ชราสาปิ มิยฺยติ

พุทธภาษิต ชราสูตร ๒๕/๔๓๘

ชีวิตนี้เป็นสิ่งคับข้อง เป็นสิ่งเล็กน้อย ประกอบด้วยทุกข์

ใครเล่ายังจะอาศัยชีวิตนี้ ไปสร้างเวรกับผู้อื่น

กสิรญฺจ ปริตฺตญฺจ ตญฺจ ทุกฺเขน สํยุตํ

โกมํ ชีวิตมาคมฺม เวรํ กยิราถ เกนจิ

โพธิสัตว์ภาษิต เตมิยชาดก ๒๘/๑๓๒

กาลเวลาย่อมกลืนกินสัตว์ทั้งหลาย

พร้อมกันไปกับตัวมันเอง

กาโล ฆสติ ภูตานิ สพฺพาเนว สหตฺตนา

โพธิสัตว์ภาษิต มูลปริยายชาดกร ๒๗/๙๑

ทั้งคนและสัตว์จะต้องทิ้งร่างกายไว้ในโลก

สพฺเพว นิกฺขิปิสฺสนฺติ ภูตา โลเก สมุสฺสยํ

พรหมภาษิต ปรินิพพานสูตร ๑๕/๒๒๐

ชีวิตของเราเป็นของน้อย

ชราและพยาธิก็คอยย่ำยี

อปฺปกํ ชีวิตํ มยฺหํ ชรา พฺยาธิ จ มทฺทติ

เถรีภาษิต มิตตกาลีเถรีคาถา ๒๖/๔๕๗

พระอรหันต์ของลูก

ประวัติโดยสังเขป

ของ

นางมณี เพ็งอาทิตย์

***หมายเหตุ** ขอใช้สรรพนาม ว่า " คุณย่า "*

ตามที่คนทั่วไปเรียกขนาน

คุณย่ามณี เพ็งอาทิตย์ กำเนิดในสกุล " มังกรแก้ว " เมื่อ วันอังคารที่ ๑๘ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๖๕ ตรงกับ ปีจอ ที่อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นธิดาของ นายห่อ มังกรแก้ว และ นางปลั่ง สนั่นเสียง มีพี่น้องร่วมบิดา - มารดา เดียวกันเพียง ๑ คน คือ นางปรุง กิจวรรณี ผู้เป็นน้องสาว

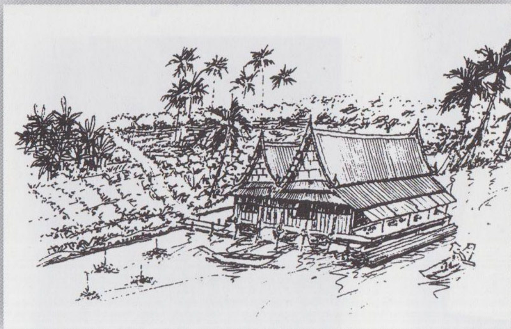

สมรสกับคุณปู่บัวขาว เพ็งอาทิตย์ มีบุตร-ธิดา รวมกัน ๕ คน ดังนี้

1. นางสาวทวีสุข เพ็งอาทิตย์	ถึงแก่กรรม
2. นางรัตนาภรณ์ ศรีโพธิ์ทอง	ข้าราชการบำนาญ
3. พระครูเกษมธรรมทัต (สุรศักดิ์ เขมรํสี)	เจ้าอาวาสวัดมเหยงคณ์
4. นางศิริวรรณ คำเหล็ก	ถึงแก่กรรม
5. นายชูชาติ เพ็งอาทิตย์	ข้าราชการครู ตำแหน่ง คศ.๒ โรงเรียนเทพศิรินทร์ กรุงเทพฯ

คุณย่ามณี เพ็งอาทิตย์ เป็นนักเรียน ๑ ใน ๖๐ คนของอำเภอนครหลวง ที่ได้รับทุนไปเรียนที่โรงเรียนช่างฝีมือสตรี ในตัวจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเรียนอยู่ได้ ๒ ปีกว่า ก็ต้องลาออกมาช่วยงานแม่ และ ป้า จนโตเป็นสาวรุ่นอายุได้ ๑๘-๑๙ ปี ก็ได้รับการทาบทามให้เป็น ครูที่โรงเรียนวัดละมุด อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา " ครูมณี " รับเงินเดือนๆ ละ ๘ บาท อยู่เป็นเวลา ๖-๗ ปี ต่อมาได้สมรสกับคุณปู่บัวขาว เพ็งอาทิตย์ และ หลังจาก ให้กำเนิดทายาทคนแรก

เป็นผู้หญิง (นางสาว ทวีสุข เพ็งอาทิตย์) แล้ว ได้ลาออกจากการเป็นครูสร้างครอบครัว โดยอาศัยอยู่ในเรือนแพ ริมแม่น้ำป่าสัก ได้ให้กำเนิดทายาทคนที่ ๒ (นางรัตนาภรณ์ ศรีโพธิ์ทอง) และ คนที่ ๓ (พระครูเกษมธรรมทัต นามเดิม สุรศักดิ์ เพ็งอาทิตย์) ในเรือนแพนี้ โดยเปิดร้านขายของชำบนเรือนแพ ช่วงนี้การค้าขายเจริญรุ่งเรืองดีมาก แต่คุณย่ามณีก็เหนื่อยมากเช่นกัน เพราะต้องขายของเอง และเลี้ยงลูกเล็กๆ เพียงลำพัง เนื่องจากคุณปู่บัวขาว ผู้เป็นสามี ต้องทำหน้าที่รอนแรมเข้ากรุงเทพฯ ทางเรือเพื่อไปหาของดีๆ มาขายในแพ ช่วงนั้นมีบุตรสาวคนที่ ๔ (นางศิริวรรณ คำเหล็ก) แล้ว ซึ่งพออายุได้ ๒ ขวบ ครอบครัวก็ประสบปัญหา คุณปู่บัวขาว หัวหน้าครอบครัว ป่วยหนัก ด้วยอาการของโรคไทฟอยด์ ไม่สามารถขึ้น-ล่องจัดหาซื้อของมาขายได้ เมื่อคุณปู่บัวขาว ได้รับการรักษาจนหายสนิทก็มาฝึกเป็นหมอฉีดยารักษาชาวบ้านแต่ขอบวชก่อน เพราะบนตัวไว้หากหายป่วยก็จะบวช ๓ เดือน ช่วงนั้นคุณย่ามณีต้องเป็นผู้รับภาระครอบครัวทั้งหมดจนครบ ๓ เดือน คุณปู่บัวขาวลาสิกขาแล้ว ก็ออกมาเป็นหมอรักษาชาวบ้านตามที่ตั้งใจ คนทั่วไปเรียกขานท่านว่า " หมอขาว "

เข้าสู่ปี ๒๕๐๑ ให้กำเนิดบุตรคนสุดท้อง (นายชูชาติ เพ็งอาทิตย์) และได้ประกอบอีกอาชีพเพิ่มขึ้น คือ การเดินเรือเมล์รับส่งผู้โดยสารจากต้นทางวังแดง อ. ท่าเรือ พอเรือเมล์มาผ่านหน้าแพ คุณปู่บัวขาว ก็จะลงเรือ ล่องไปตัวจังหวัดอยุธยา เพื่อเก็บสตางค์ค่าโดยสาร ส่วนคุณย่ามณีอยู่กับลูกขายของที่แพ ครอบครัวเพ็งอาทิตย์ ยังมีอาชีพเสริม คือ ปลูกผักที่ตลิ่ง และ

ครอบครัว " เพ็งอาทิตย์ " ถ่ายเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๙ ลูกชายคนเล็กยังไม่เกิด

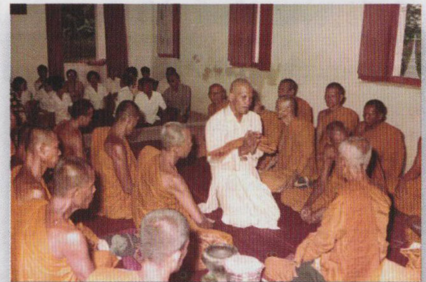
ลูกชายคนเล็ก ชูชาติ เพ็งอาทิตย์

ทำสวนมะม่วง กล้วย ฯลฯ ที่นาที่มีก็ให้เขาเช่าทำนา ต่อมาขายเรือเมล์ มาต่อเรือต่อ ซึ่งเป็นเรือไม้ ที่ใช้บรรทุกของมีหลังคาทรงประทุน บรรทุกได้ถึง ๑๓๐ ตัน รับบรรทุกปูนซีเมนต์ จากท่าลานล่องไปส่งที่กรุงเทพฯ บางคราวก็บรรทุกข้าวโพด

จากท่าเรือบ้าง ข้าวสารบ้าง ช่วงแรกๆ ก็จ้างคน ต่อมาจ้างใครไม่ได้ คุณปู่บัวขาว คุณย่ามณี ต้องลงไปทำเอง โดยมีบุตรชายลูกคนที่ ๓ (นายสุรศักดิ์ เพ็งอาทิตย์) ซึ่งโตพอทำงานได้แล้วไปช่วยกันอยู่ถึง ๗ ปี ต่อมายกแพที่พักขึ้นบกสร้างเป็นเรือน อยู่บนบก และ ขายเรือต่อไป คุณปู่บัวขาว และ คุณย่ามณี ก็กลับมาอยู่บ้านทำสวน ปลูกผักไปตามปกติเพื่อเลี้ยงครอบครัว คุณย่ามณี ก็ได้ทำหน้าที่เคียงบ่าเคียงไหล่ สามี ต่างเป็นกำลังใจกันและกัน ช่วยกันอบรมเลี้ยงดูให้ความอบอุ่นแก่บุตร - ธิดา ทั้ง ๕ คนจนเติบใหญ่ได้ดีกันทุกคน วันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๘ คุณย่ามณี

พร้อมญาติมิตรได้ร่วมกันสร้างมหากุศล ในบวรพุทธศาสนา โดยการอุปสมบท พระลูกชายบุตรคนที่ ๓ ซึ่งเป็นที่น่าปีติยินดียิ่งว่าพระลูกชาย ได้ธำรงปฏิปทาที่ดีงาม อยู่ในร่มกาสาวพัสตร์มายาวนาน ถึง ๓๗ พรรษา (นับถึงปี ๒๕๕๔) และ ยังมุ่งมั่น

ที่จะทำงานเผยแผ่ธรรมทาน เป็นพระวิปัสสนาจารย์อบรมกรรมฐาน แก่สาธุชนผู้ใฝ่ใจในการปฏิบัติธรรม ฟื้นฟูวัดร้างที่เคยเป็นวัดฝ่ายอรัญวาสี และ วิปัสสนาธุระในอดีตให้อนุชนทั้งหลายได้รู้จัก สร้างสำนักปฏิบัติกรรมฐาน และ ขยายเขตตั้งวัดใหม่ ให้มีพระภิกษุจำพรรษานามว่า **" วัดมเหยงคณ์ "** ในปัจจุบัน คุณย่ามณี ปลื้มปีติ และ ภาคภูมิใจมากที่ พระลูกชายเป็น พระผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ เป็นที่เคารพศรัทธาเชื่อถือของคณะศิษย์ โน้มนำ พ่อ - แม่ - พี่ - น้อง - วงศาคณาญาติ ให้เข้าสู่ร่มเงาของพระพุทธศาสนา เพียรสอนให้เข้าใจหลักธรรม คุณปู่บัวขาว และ คุณย่ามณี เพ็งอาทิตย์ เป็นคู่บุญ ที่ปกติมีศรัทธาปสาทะ ต่อพระพุทธศาสนา และ ได้ทำตนเป็นพุทธมามกะใส่บาตรสร้างกุศลทาน สวดมนต์ ภาวนา รักษาศีล ๕ หรือ รักษาอุโบสถศีลในวันพระที่วัดใกล้บ้านเป็นประจำอยู่แล้ว จึงเป็นมิ่งขวัญร่มโพธิ์ทองของลูกๆ หลานๆ ยิ่งเมื่อพระลูกชายได้มาสร้างสำนักปฏิบัติกรรมฐาน และ ตั้งวัดวิปัสสนากรรมฐาน ด้วยแล้ว ก็ยิ่งทุ่มเททั้งกำลังทรัพย์กำลังกาย และ กำลังใจถวายแด่พระพุทธศาสนา โดยตามเข้ามาบวชเนกขัมมะปฏิบัติธรรมทุกเทศกาล และ รักษาอุโบสถศีลเป็นประจำทุกวันพระทั้งใน และ นอกพรรษา

มอบความดีให้แม่

ช่วยพัฒนาวัดมเหยงคณ์ ให้เจริญรุดหน้ามาจนถึงวันที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็น **สำนักปฏิบัติธรรมดีเด่นประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา** เป็นที่รู้จัก และ ศรัทธาของสาธุชนทั้งหลายอยู่ในปัจจุบัน วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๔ คุณปู่บัวขาว คู่ชีวิตที่ร่วมทุกข์ร่วมสุขร่วมสร้างกุศลผลบุญกันมา ได้ถึงแก่กรรมนับเป็นการจากไปอย่างไม่มีวันกลับ...

คุณย่ามณีแม้จะเสียใจมาก แต่กลับสามารถตั้งสติ รับความสูญเสียในครั้งนี้ได้ด้วยเคยฝึกฝนกำหนดจิตให้รู้สภาวธรรมมาแล้ว ลูกๆ หลานๆ ต่างเอาใจให้การปรนนิบัติดูแลเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระครูเกษมธรรมทัต ท่านเป็นพระภิกษุ ที่มีปฏิปทาในด้านความกตัญญูกตเวทิตาต่อบุพการีอย่างยิ่ง จึงได้รับคุณย่ามณี โยมมารดา เข้ามาอยู่ที่วัดมเหยงคณ์ ภายหลังโยมบิดาถึงแก่กรรม เพื่อดูแลอย่างใกล้ชิด และ ได้สร้างเรือนทรงไทยชื่อ **" กุฏิแทนคุณแม่ "** ให้พัก

กุฏิแทนคุณแม่

อย่างเป็น สุข สงบ ร่มเย็นในบั้นปลายของชีวิต ช่วงนั้นก็ยังมีนางสาวทวีสุข บุตรสาวคนโตมาช่วยดูแลรับใช้ พระลูกชายเองก็สะดวกในการตอบแทนคุณโยมแม่มากขึ้น คุณย่ามณี เป็นสุขยิ่งนักที่ได้จัดเตรียมภัตตาหาร ใส่บาตรพระครูเกษมธรรมทัต ซึ่งจะมาโปรดทุกเช้า และ ไต่ถามทุกข์สุขเป็นประจำ ต่อมาคุณย่ามณี ก็สูญเสีย

บุตรสาว คือ นางศิริวรรณ คำเหล็ก บุตรคนที่ ๔ ซึ่งจากไปด้วยโรคมะเร็ง และผ่านมาไม่กี่ปีก็สูญเสีย นางสาวทวีสุข เพ็งอาทิตย์ บุตรสาวที่คอยปรนนิบัติดูแลรับใช้ใกล้ชิดมาโดยตลอด แต่มาป่วย และ จากไปด้วยโรคมะเร็งเช่นกัน ยังความเศร้าเสียใจสู่ คุณย่ามณี เป็นอย่างยิ่ง แต่ด้วยความเป็นผู้ปฏิบัติธรรมนำสติอยู่เสมอจึงวางใจให้เป็นปกติได้ในที่สุด ต่อมาลูกที่ยังเหลืออยู่ก็สลับกันมาคอยดูแล เมื่อว่างจากภาระครอบครัว และ หน้าที่การงานแต่ก็ยังต้องจ้างคนดูแลแทนอย่างใกล้ชิดด้วยบุญจัดสรรให้ นางสาวมะลิวรรณ จันโสม เข้ามาช่วยดูแลเรื่อยมา ระยะหลังตาเริ่มมองไม่ชัด พระลูกชายได้พาไปรักษาที่ โรงพยาบาลจักษุรัตนิน ซึ่งมี นพ. สรรพัฒน์ - คุณศิรินทร รัตนิน (ลูกศิษย์) ดูแลรักษาเป็นอย่างดี แม้ตาจะมองไม่คอยเห็น แต่ คุณย่ามณี ก็พยายามปฏิบัติธรรม เดินจงกรม นั่งกรรมฐานอยู่เป็นประจำ และรับศีลอุโบสถในวันพระตามปกติ พระลูกชายยังเป็นห่วงจึงอำนวยความสะดวก ด้วยการซื้อรถกอล์ฟให้โยมแม่นั่งมารับศีลที่ศาลา และ มาเจริญภาวนาที่ลานอมตธรรม เป็นประจำ นอกจากนี้ที่ข้างกุฏิแทนคุณแม่ ก็ทำราวให้จับเวลาเดินจงกรมตอนเช้า คุณย่ามณีหลังจากเดินจงกรมแล้วก็จะออกมานั่งรอใส่บาตร พระครูเกษมธรรมทัตท่านประสงค์ที่จะให้โยมมารดามีโอกาสทำบุญใส่บาตรทุกๆเช้า จะได้ชื่นใจว่าแม้จะชรา ตาไม่ค่อยเห็นก็ยังมีพระลูกชายมารับบาตร นับเป็นแบบอย่างของอภิชาตบุตรโดยแท้

อีกทั้งคุณย่ามณีเองนั้น ย่อมเป็นผู้ที่ได้สั่งสมบุญมาแต่อดีตชาติ จึงมีบุพกรรมกำหนดให้เป็นผู้ให้กำเนิดพระภิกษุผู้มีปฏิปทางดงามชาตินี้บุญก็ต่อบุญ เพราะ

มี พระลูกชายคอยนำพาให้บวชเนกขัมมะ รักษาศีล เจริญภาวนา คุณย่ามณีนั้นแรกๆ ก่อนบวชพระลูกชาย ก็แค่ไปทำบุญ รับศีล ๕ ในวันพระ ที่วัดใกล้บ้านแล้ว

ปฏิบัติธรรม ณ วัดเพลงวิปัสสนา

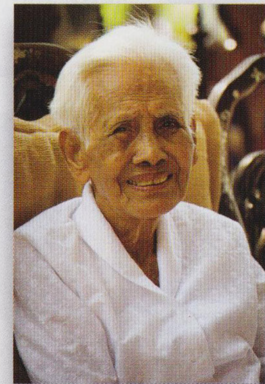

กลับบ้านเพราะไม่เคยอดข้าวเย็น ต่อมาเมื่อพระลูกชายบวชแล้วได้มาเทศน์โปรดทุกวันพระที่บ้านในพรรษาแรก และชักชวนให้โยมแม่มา รับศีลแปด บวชเนกขัมมะ และปฏิบัติธรรมบ่อยๆ ทุกครั้งที่จัดงานบวชเนกขัมมะตามวัดต่างๆ ก็จะพาไปบวชด้วย ที่สุดคุณย่ามณีก็สามารถรักษาศีลแปด อดข้าวเย็นในวันที่ถือศีลได้เป็นประจำเรื่อยมา

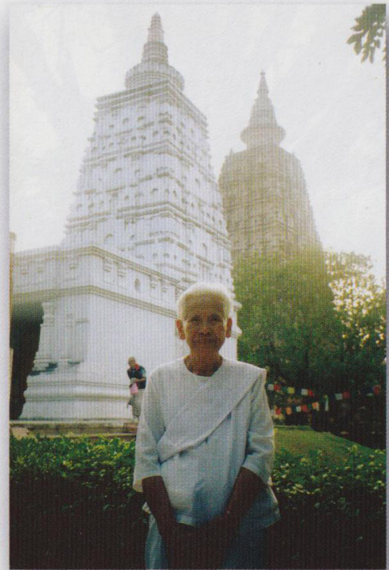
กิจวัตร

คุณย่ามณี   เพ็งอาทิตย์

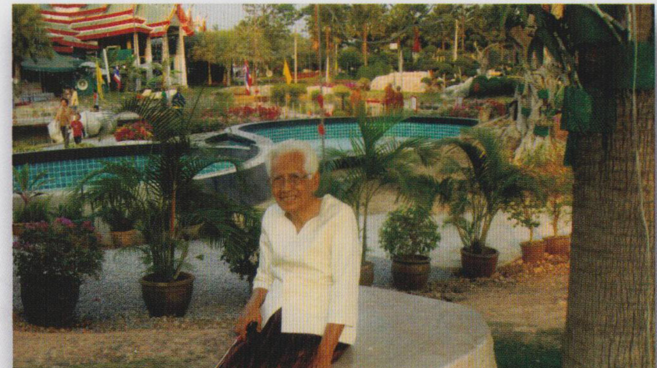
๐๔.๐๐ น.	ตื่นขึ้น ฟังธรรมทางสถานีวิทยุ (รายการธรรมสุปฏิปันโน)
๐๕.๐๐ น.	ทำวัตรสวดมนต์ - นั่งเจริญภาวนา
๐๗.๐๐ น.	เดินจงกรม
๐๗.๓๐ น.	ใส่บาตร
๐๘.๐๐ น.	- รับประทานอาหารเช้า
	- พักผ่อนอิริยาบท - ฟังธรรม ทางสถานีวิทยุ
	- สนทนาแขกมาเยี่ยม
๑๒.๐๐ น.	รับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐ - ๑๕.๓๐ น.	- เดินจงกรม - นั่งกรรมฐาน ณ. ลานอมตธรรม
	- พักผ่อนอิริยาบท - ฟังธรรม ทางสถานีวิทยุ
	- สนทนาแขกมาเยี่ยม
๑๙.๓๐ น.	ทำวัตรสวดมนต์ - นั่งเจริญภาวนา
๒๐.๐๐ น.	ฟังธรรม (เสียงตามสาย)
๒๑.๐๐ น.	สมาทาน ศีล ๕ แล้วพักผ่อน นอนภาวนา

ถ้ำเขาดงคสิริ ประเทศอินเดีย
ที่พระพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญทุกริยา

นมัสการต้นพระศรีมหาโพธิ์
และ เจดีย์พุทธคยา ประเทศอินเดีย

นมัสการหลวงพ่อโตใหญ่ที่สุดในโลก จ. นครราชสีมา

เข้าวิปัสสนากรรมฐาน ณ สำนักกรรมฐาน ปรมัตถภาวนา
(ดอยภูโอบ) จังหวัดเชียงใหม่

ปลูกต้นโพธิ์ ณ ดอยภูโอบ

ณ จุดสูงสุดของประเทศไทย
อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์

สวนดอกไม้ดอยอินทนนท์

โดยปกติ คุณย่ามณี เป็นคนขยันขันแข็ง เข้มแข็ง อดทน มีเมตตาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ใจบุญ ใจดี มีอารมณ์ขัน มีจริยาวัตรงดงาม ถึงพร้อมด้วย สัมมาจริยา สำรวมกาย วาจา ใจ กิริยางดงามมีจิตศรัทธามั่นคงในพระพุทธศาสนา จึงได้รับการคัดเลือกให้เป็น **“ แม่ดีเด่น ”** ประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ นับเป็นแบบอย่างที่ดีของลูกหลานตลอดจนคนทั่วไปที่ได้รู้จัก โดยเฉพาะคณะศิษยานุศิษย์ ของพระครูเกษมธรรมทัต (สุรศักดิ์ เขมรํสี)

ซึ่งยกย่องเทิดทูน คุณย่ามณี เพ็งอาทิตย์ ดุจดังญาติผู้ใหญ่ ที่เคารพนับถือพากันเรียกว่า “ คุณย่า ” และมักจะพากันมาเยี่ยมเยียนแสดงความเคารพอยู่เสมอ ๆ โดยเฉพาะในวันวันแม่แห่งชาติทุก ๆ ปี ก็จะร่วมกันรดน้ำอำนวยพร และขอพรท่านเพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ชีวิตรู้สึกเหมือนท่านเป็นญาติผู้ใหญ่ของทุกคน และคุณย่ามณีเองก็จะชอบเปรยด้วยความปิติยินดีเสมอ ๆ ว่า

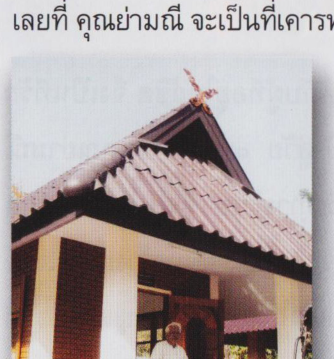
" ฉันมีลูกเป็นเจ้าอาวาสหลายองค์ " นั้นหมายถึงนอกจากลูกที่ได้ให้กำเนิด โดยเฉพาะพระลูกชายซึ่งเป็นเจ้าอาวาสวัดมเหยงคณ์แล้ว ยังมีพระภิกษุ สังฆาธิการอีกหลายรูป ที่คุณย่ามณี รักเหมือนลูก แต่ละรูปล้วนเป็นสหธรรมิก มหากัลยาณมิตรของพระลูกชาย ที่เคยร่วมแรงร่วมใจกันทำงานเผยแผ่พระศาสนามาทั้งสิ้น อาทิ

* พระอธิการเอื้อน จนฺทสโร เจ้าอาวาสวัดบุ่งอ้ายเจี๊ยม อ. ลานสัก จ.อุทัยธานี
* พระครูศรีชยาภรณ์ (พระมหาสุรชัย สุจิตฺโต) เจ้าอาวาสวัดโตนด (๑) อำเภออุทัย จังหวัด พระนครศรีอยุธยา
* พระอาจารย์ประเสริฐ สุมงฺคโล ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดเพลงวิปัสสนา กรุงเทพมหานคร

แต่ละรูปก็จะเมตตาแวะเวียนมาเยี่ยมเยียนคุณย่ามณี อวยพรมงคล ปฏิสันถาร อย่างเป็นกันเองด้วยความคุ้นเคย และ ยกย่องนอกจากนี้คุณย่ามณี ยังมีจิตเมตตา เอื้ออารีเผื่อแผ่ให้แก่ คณะศิษยานุศิษย์ ของพระลูกชาย ดุจลูกหลานฉะนั้น จึงไม่น่าแปลกเลยที่ คุณย่ามณี จะเป็นที่เคารพรักยิ่งของเหล่าศิษย์วัดมเหยงคณ์ ทั้งใน และ นอกวัด

สร้างกุฏิกรรมฐานพระสงฆ์ ถวายวัดมเหยงคณ์

สร้างกุฏิกรรมฐาน ถวายสำนักฯ ดอยภูโอบ

คุณย่ามณี ได้สร้างมหากุศลมากมายหลายประการไว้ในบวรพุทธศาสนาทั้งที่เป็นถาวรวัตถุ และ วัตถุทานต่างๆ อาทิ ร่วมสร้างอุโบสถ วิหาร ศาลาธรรม เมรุ โรงทาน ห้องน้ำ สร้างกุฏิสงฆ์ กุฏิกรรมฐาน เป็นเจ้าภาพทอดกฐิน ทอดผ้าป่า บวชพระสงฆ์ สร้างพระพุทธรูป สร้างพระประธาน องค์ใหญ่ องค์เล็ก ไปประดิษฐานตามวัด และสำนักสงฆ์ต่างๆ ทั้งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดใกล้ไกล ใครที่บอกบุญมา ท่านมักไม่ขัดข้อง หรือปฏิเสธ

หากมีกำลังวังชาไปเองได้ ก็จะไปถวายด้วยตัวเองเสมอพร้อมกับรักษาศีล และปฏิบัติธรรมเจริญภาวนาด้วย บุญใหญ่อีกอย่างหนึ่งที่ คุณย่ามณีชอบทำมาก คือ การถวายทานตักบาตรพระร้อยรูป ได้ถวายข้าวสารอาหารแห้งให้วัดวาอารามต่างๆ และสำนักปฏิบัติธรรมทั่วไป บริจาคปัจจัยอุปถัมภ์ทุนการศึกษา ให้แก่สถานศึกษาของพระสงฆ์ - สามเณร - แม่ชี และตามโรงเรียนต่างๆ นอกจากนี้ยังเผื่อแผ่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ยากไร้ มอบ

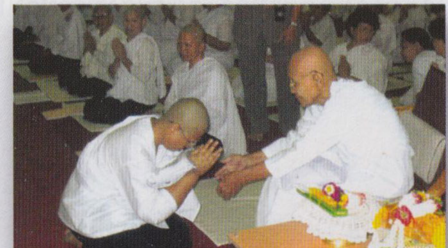

เงินทุนการศึกษา - อุปกรณ์การเรียนแก่เด็กด้อยโอกาส และ ฯลฯ นับเป็นการสั่งสมบุญบารมีไว้เป็นปัจจัยนำมาซึ่งความเจริญด้วยโภคทรัพย์ และ อริยทรัพย์โดยแท้ คุณย่ามณี ในวัยชรา ท่านเป็น ผู้สูงอายุที่น่าเคารพยกย่อง แม้ยามเจ็บป่วย ก็มิได้เป็นภาระของลูกๆ ในบางครั้งยังสร้างอารมณ์ขันให้กับผู้ที่อยู่ใกล้ชิด จึงเป็นที่รักนับถือ ของลูก - หลาน และ ผู้ที่ได้รู้จักคุ้นเคย เมื่อเข้าสู่วัย ๘๐ กว่าปี คุณย่ามณีเริ่มอ่อนล้ามาก และ มีอาการเจ็บป่วย จนต้องเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลบ่อยครั้ง ทุกๆครั้ง ลูกหลานและผู้ที่เคารพรักนับถือก็จะไปเยี่ยมเยียนสร้างกำลังใจให้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระครูเกษมธรรมทัต ท่านจะไปเฝ้าใกล้ชิดเพื่อเจริญสติภาวนาอยู่ใกล้ๆ พร้อมแผ่กุศลบารมีธรรมคุ้มครองรักษาโยมมารดาให้บรรเทาทุกข์ของสังขาร ซึ่งหลายๆ ครั้งคุณย่ามณีก็มีอาการดีขึ้น สดชื่น กลับมาพำนักที่ " กุฏิแทนคุณแม่ " เป็นมิ่งขวัญให้แก่ลูกๆหลานๆและผู้ที่เคารพรัก ทั้งใน และ นอกวัดมเหยงคณ์ ต่อไปได้

ครั้งหนึ่งที่คุณย่ามณี หกล้มถึงขั้นเส้นโลหิตในสมองแตก ต้องเจาะสมองที่โรงพยาบาลราชวิถี และมีอาการแทรกซ้อนน้ำท่วมปอด จำเป็นต้องใช้เครื่องช่วยหายใจ อยู่ห้อง ไอ.ซี.ยู. แล้วย้ายไปอยู่ ห้อง ซี.ซี.ยู ก็ได้รับความอนุเคราะห์มากจาก พญ. วิไล พัววิไล รองศาสตราจารย์นายแพทย์ทองคำ สุนทรเทพวรากุล นายแพทย์เชี่ยวชาญประธานชมรมพุทธศาสน์โรงพยาบาลราชวิถี ปวารณาให้พระครูเกษมธรรมทัต พระลูกชายพักห้องแพทย์ซึ่งอยู่ติดกัน เฝ้าดูแลอาการ แผ่บุญกุศล และ แผ่เมตตา ให้โยมมารดาทุกวันเป็นเวลา ๑๕ วันต่อเนื่อง จึงถอดเครื่องช่วยหายใจ แล้วออกมาอยู่ห้องพิเศษต่ออีกรวม ๑ เดือน จึงหายป่วย หลังจากกลับมาพักที่วัดแล้ว คุณย่ามณีได้บวชชีปลงผม ซึ่งมีผู้ที่ดูแลใกล้ชิดพลอยบวชชี ตามด้วยรวม ๙ คน ได้แก่ นางสาวทวีสุข บุตรสาว ตอนยังมีชีวิตอยู่ คุณสาคร ควรพันธ์ และ คุณมลิวรรณ (ปัจจุบัน คือ แม่ชีมนัสนันท์ จันโสม) และ ฯลฯ

พระพุทธรูป " พระพุทธเนรมิต "
ที่คุณย่ามณี สร้างถวาย

มอบผ้าขาวบวชชีให้ น.ส. ทวีสุข ลูกสาว

ภายหลัง บวชชีแล้ว ได้สร้างกุศลใหญ่ โดยการสร้างพระพุทธรูป **" พระพุทธเนรมิต "** หน้าตัก ๕๙ นิ้ว ถวายวัดมเหยงคณ์ เพื่อประดิษฐานที่ศาลาเขมรังสี นอกจากนี้ยังได้ทอดผ้าป่า ๑๐๐ กอง

และ ถวายภัตตาหารพระสงฆ์ จำนวนเท่าอายุ เพื่ออุทิศส่วนบุญกุศลให้แก่ พ่อ - แม่ บรรพบุรุษ และ เจ้ากรรมนายเวรทั้งหลาย หลังจากนั้น คุณย่ามณี ก็สุขกายสุขใจไม่ได้เจ็บป่วยอะไร มากนักมานานชั่วระยะเวลาหนึ่ง จนกระทั่งใน เดือน มกราคม ๒๕๕๔ รู้สึกเหนื่อย หายใจไม่ ถนัด ขณะนั้น พระครูเกษมธรรมทัต อยู่ระหว่าง การสอนกรรมฐานที่เขาใหญ่ ทางวัดมเหยงคณ์ ได้แจ้งข่าวให้ทราบท่านก็รีบกลับมาด่วนเพื่อส่งโยมมารดาไปเข้ารับการรักษาที่ โรงพยาบาลวิชัยยุทธ ซึ่งที่นี่ก็ได้รับการอำนวยความสะดวกอย่างมากจากลูกศิษย์ คือ คุณอรุณี สุวรรณรักษ์ หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมพิเศษของโรงพยาบาล คณะแพทย์ รักษาโดยให้ใช้เครื่องช่วยหายใจอาการดีขึ้นกลับบ้านได้ ก็ทำบุญใหญ่ อีกครั้ง โดยถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์จำนวนเป็นร้อยรูป เป็นที่ปีติยินดียิ่งนัก

คุณย่ามณีอยู่เย็นเป็นสุขและปฏิบัติธรรมมาได้ระยะหนึ่ง ก็เกิดรู้สึกเหนื่อย หายใจไม่สะดวกอีก ลูก-หลาน-ผู้ดูแลใกล้ชิด ได้กราบเรียนให้พระครูเกษมธรรมทัต ทราบ จนเมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔ คุณย่ามณี ถูกนำตัวส่งโรงพยาบาล

เป็นการด่วน โดยรับการประสานจาก คุณสุรัตน์ วงศ์ชาญศิลป์ พาไปรักษาที่โรงพยาบาลโรคทรวงอก คณะแพทย์วินิจฉัยว่า คุณย่ามณี มีอาการของลิ้นหัวใจผิดปกติ ควรได้รับการรักษาด้วยการผ่าตัด แต่ถ้าหากจะผ่าตัดลิ้นหัวใจด้วยนวัตกรรมใหม่ ใช้เครื่องมือพิเศษเป็นกล้องส่องเข้าไป ซึ่งเหมาะกับผู้สูงอายุเพราะจะเจ็บน้อยไม่เสี่ยงต่อการเสียเลือด ขณะนี้มีอยู่ที่เดียว คือ โรงพยาบาลศิริราช ซึ่งจะมีความพร้อมของเครื่องมือและการรักษา ประกอบได้รับการประสานช่วยเหลือจากลูกศิษย์ ศ.นพ. กมลพร แก้วพรสวรรค์ รศ.พญ. ศิริรัตน์ คุปติวุฒิ ผศ.พญ.นิธิมา เชวลิต และ คณะแพทย์ที่ทำการรักษาก็ยินดีจะอำนวยความสะดวกในการดูแลอย่างเต็มที่ จึงย้าย คุณย่ามณี ไปรักษาต่อที่ โรงพยาบาลศิริราช แพทย์ได้ทำการตรวจด้วยเครื่องทันสมัยอย่างละเอียด ระหว่างพักอยู่โรงพายาบาล ได้ประมาณ ๒ – ๓ วัน คุณย่ามณี ดูเหมือนจะมีอาการฟื้นตัว ดีขึ้น สดชื่นขึ้นอยากกลับบ้าน รับประทานอาหารได้มาก จนบางครั้งดึกดื่นก็ให้ นางรัตนาภรณ์ ศรีโพธิ์ทอง บุตรสาวที่เฝ้าไข้อยู่ออกไปซื้ออาหารมาให้ทาน ตอนอยู่ที่ ร.พ. เปรยว่า " เดี๋ยวกลับไปจะกินให้ดะเลย " ทั้งที่ตอนก่อนจะเข้าโรงพยาบาลนั้นยังทานอะไรไม่ได้เลย แพทย์เห็นอาการดีขึ้น จึงอนุญาติให้ คุณย่ามณี กลับมาพักที่บ้านก่อน โดยนัดหมายไว้ว่า วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ ให้ไปฉีดสี เพื่อตรวจดูให้แน่ใจอีกที่ว่าจะมีสาเหตุอื่นใดหรือไม่ที่ทำให้น้ำท่วมปอด เมื่อคุณย่ามณี ได้กลับบ้าน " กุฏิแทนคุณแม่ " ภายในวัดมเหยงคณ์ มาถึงก็ยังคุยกันดีๆ เรื่องที่แพทย์จะให้ไปฉีดสีเพื่อตรวจให้แน่ใจ คุณย่ามณี ก็พูดกับพระลูกชาย และ ทุกคนว่า " ฉันไม่ได้เป็นอะไรแล้ว " แต่ พระครูเกษมธรรมทัต ท่านก็ยังไม่นิ่งนอนใจ เตรียมสั่งซื้อเครื่องผลิตออกซิเจนเพื่อจะได้ดูแลพยาบาลทันท่วงทีที่เกิดอาการ และ สั่งเตียงผู้ป่วยมาไว้ใช้นั่ง-นอน เพื่อเวลาเหนื่อยจะได้ไขเตียงให้ขึ้นสูงได้ คุณย่ามณี ก็บอกว่า " ไม่ต้องซื้อหรอกเตียงนี้ก็ใช้ได้ " เพียงแค่ ๒ วัน

ที่คุณย่ามณีกลับมาพักฟื้น ณ " กุฏิแทนคุณแม่ " เครื่องผลิตออกซิเจนสั่งมาแล้ว และ เตียงที่สั่งไว้ ก็กำลังจะมาส่งให้ที่วัดมเหยงคณ์ ในวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๔ ไม่ทันส่งถึงเพื่อใช้งาน สิ่งไม่คาดคิดก็เกิดขึ้นเสียก่อน กลางดึกของคืน วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๔ นางรัตนาภรณ์ บุตรสาวได้ลุกขึ้นดูก็ยังเห็นว่าหลับตามปกติ ไม่ได้เฉลียวใจ เช้ามืดของ วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๔ ตื่นขึ้นมาเห็นมารดายัง ไม่ขยับตัวก็เข้าใจว่ายังหลับอยู่ ไม่กล้าปลุก จนกระทั่งสว่างจึงเข้าไปเพื่อจะปลุก ให้ลุกขึ้นล้างหน้า และ เตรียมตัวออกไปใส่บาตร ก็ตกใจที่เห็น คุณย่ามณี นอน ไม่หายใจอยู่ในอาการสงบ สองมือวางแปะที่หน้าอก เหมือนนอนหลับสมาธิ จึงรีบกราบเรียน พระครูเกษมธรรมทัต ทราบ เมื่อท่านเข้ามาเห็นก็กล่าวว่า " คงจะมีสติภาวนา เพราะปกติก่อนนอนโยมแม่จะ สมาทานศีล ๕ และ หมั่น เจริญสติอยู่เป็นประจำทุกคืน " และชี้ชัดว่า คุณย่ามณี ได้จากไปแล้วอย่างสงบ นับ เป็นความสูญเสียครั้งสำคัญ นำมาซึ่งความเศร้าโศกเสียใจอาลัยยิ่งแก่ ลูกๆ หลานๆ วงศาคณาญาติ และ คณะศิษย์ วัดมเหยงคณ์ ตลอดจนผู้ที่เคารพรักโดยทั่วกัน สิริอายุได้ ๘๙ ปี ๓ เดือน ๑๕ วัน

คำไว้อาลัย

แม่....พระอรหันต์ของลูก

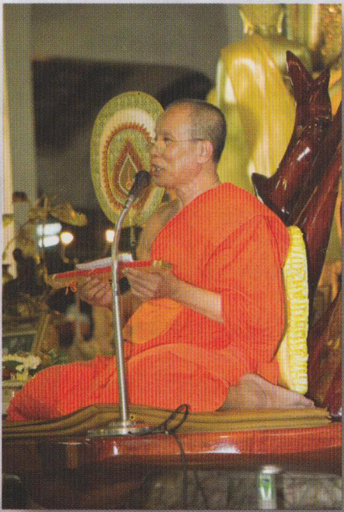
โอ้ว่าแม่ของลูกปลูกชีวิต
ลูกแสนคิดถึงแม่ชะแง้หา
เห็นแม่นอนนิ่งสนิทดังนิทรา
อกผวาน้ำตาไหลใจจาบัญ
ต่อแต่นี้จะมีไออกใครเล่า
อบอุ่นเท่าอกแม่ไม่แปรผัน
ทั้งเมตตาการุณย์คุณอนันต์
แม่เท่านั้นห่วงใยยิ่งและจริงใจ
ยามลูกเล็กร้องจ้าแม่มาแล้ว
ให้ลูกแก้วดูดนมแก้หิวได้
ยามลูกโตร้องหิวแม่เร็วไว
ทำข้าวปลามาให้ลูกเปรมปรีดิ์
ยามลูกทุกข์แม่ยิ่งทุกข์กว่าหลายเท่า
คอยบรรเทาคลายทุกข์ลูกสุขศรี
ยามลูกร้อนแม่ช่วยผ่อนโบกพัดวี
เมื่อลูกมีปัญหาแม่อาทร
ยามลูกเรียนเพียรหาทรัพย์สนับสนุน
ทำงานหนักหาทุนเพื่อลูกก่อน
ยามลูกป่วยใจแม่แทบขาดรอน
ช่วยเช็ดตัวลดไข้ร้อนคลายอาการ
ยามลูกมีครอบครัวเป็นฝั่งฝา
แม่หวังให้บุตรธิดาสุขสมาน
ยามแม่แก่ก็ไม่ทำความรำคาญ
เพื่อลูกหลานเป็นมิ่งขวัญกำลังใจ
ยามเจ็บไข้แม่มิได้เป็นภาระ
ด้วยน้อมนำธรรมะดับพิษไข้
ยามล่วงลับดับสิ้นลมหายใจ
แม่ละไปอย่างสงบจิตวิญญาณ
ยามนี้เล่าเหล่าลูกหลานและญาติมิตร
พร้อมน้อมจิตวันทาพระอธิษฐาน
ขออานิสงส์ทักษิณานุปทาน
การเผยแผ่กรรมฐานของพระลูกชาย
อีกกุศลมหามงคลเคยสั่งสม
อันอุดมบุญฤทธิ์นิมิตรหมาย
นำวิญญาณแม่มณีหนีพ้นอบาย
สุขสุดท้ายสถิตทิพย์พิมานเทอญ

นางสาวกรรณาภรณ์ เจริญศักดิ์กุล
เรียบเรียงประวัติและประพันธ์คำไว้อาลัย

พระมหาเถระแสดงธรรมงานสวดพระอภิธรรมทั้ง ๗ วัน

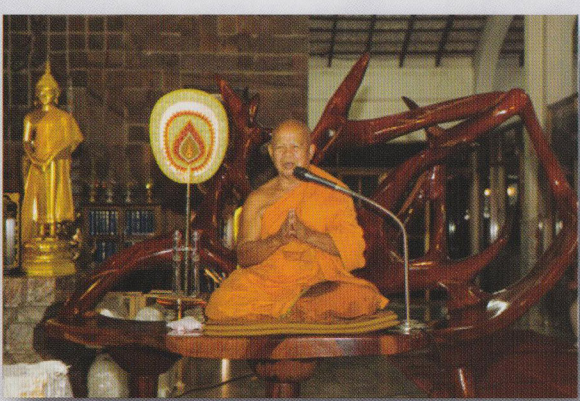
พระพรหมดิลก

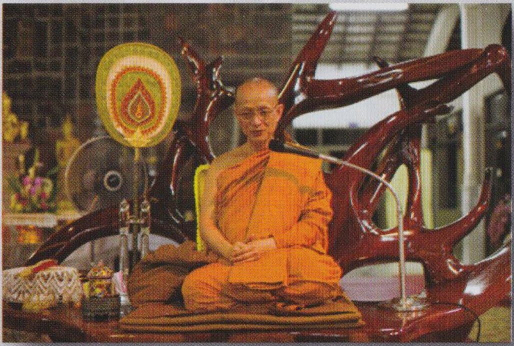
พระครูมหานคราภิรักษ์

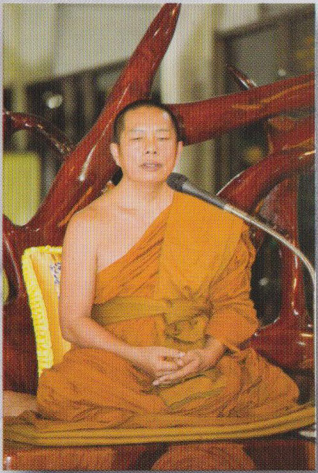
พระวิสุทธิภัทรธาดา

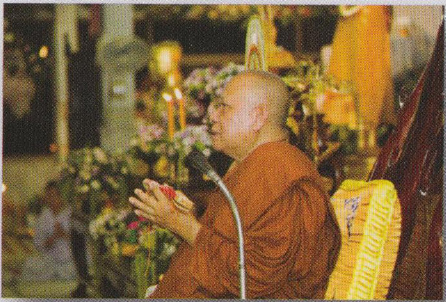
พระอธิการเอื้อน จนฺทสโร

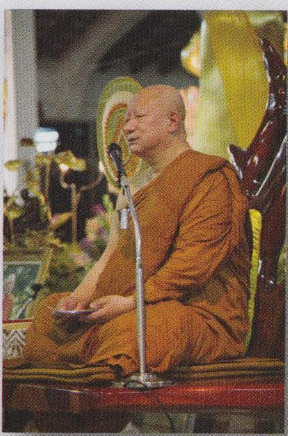
พระอาจารย์ประสงค์ ปริปุณฺโณ

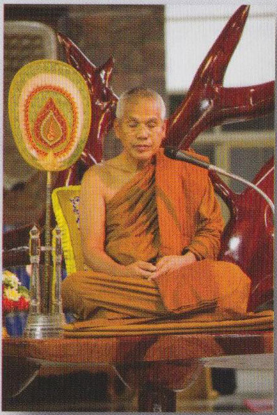
พระมหาบุญช่วย ปญฺญาวชิโร

พระครูเกษมวรกิจ (วิชัย เขมิโย)

พระอาจารย์ มิตซูโอะ คเวสโก

พระครูเกษมธรรมทัต
นำเจริญจิตตภาวนา

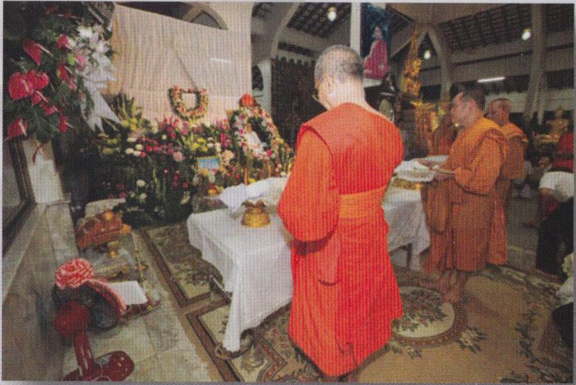
พระอาจารย์ มานพ อุปสโม

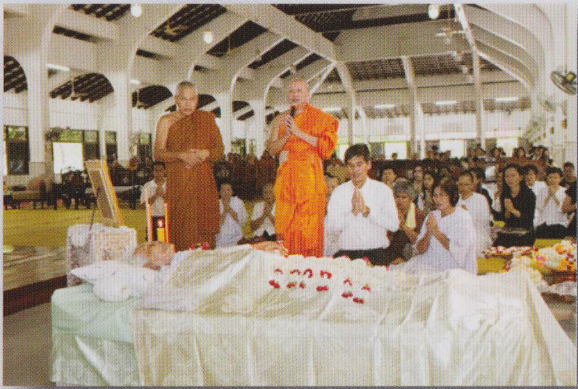

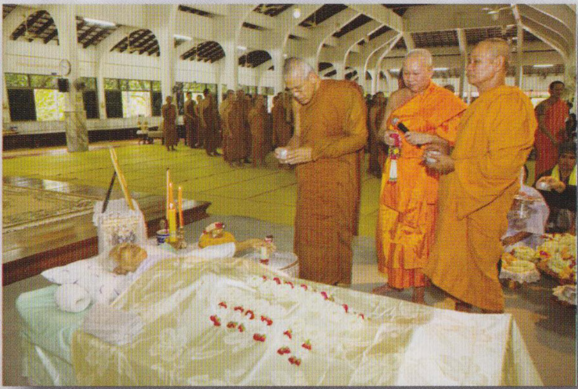
พระอาจารย์เสน่ห์

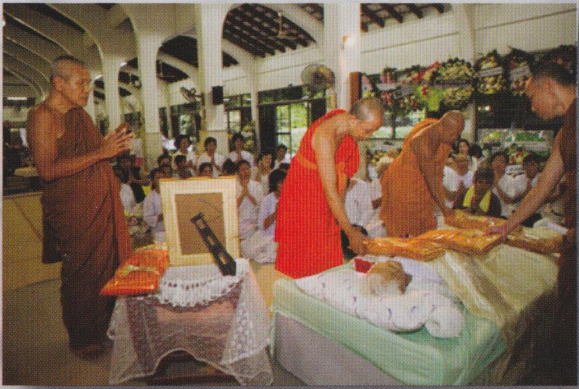

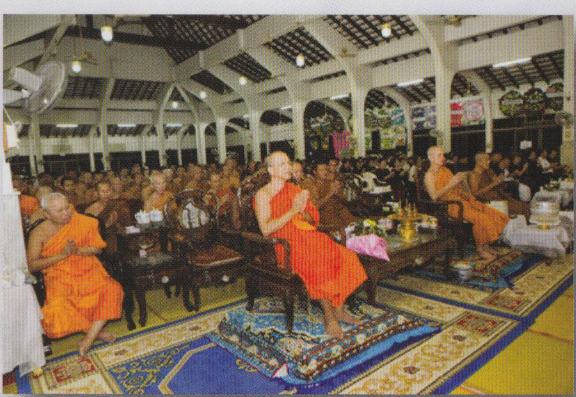

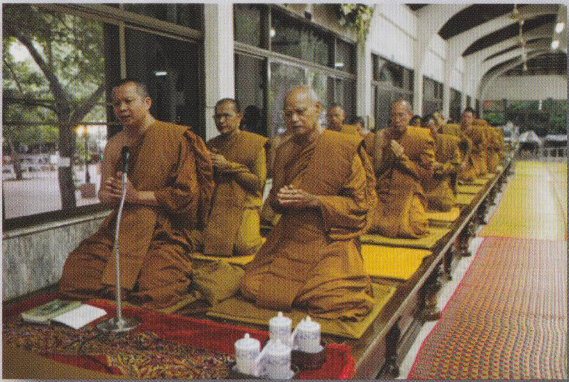

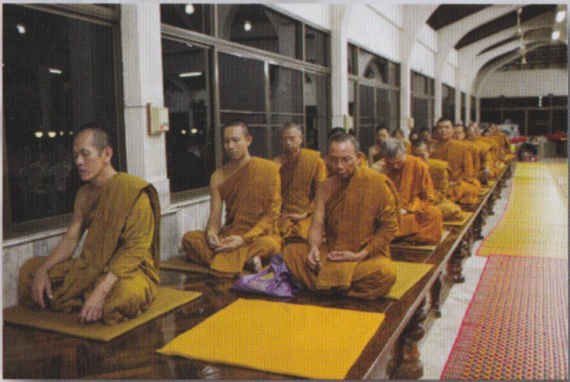

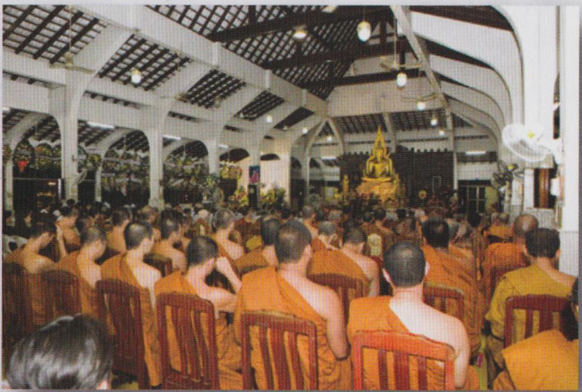

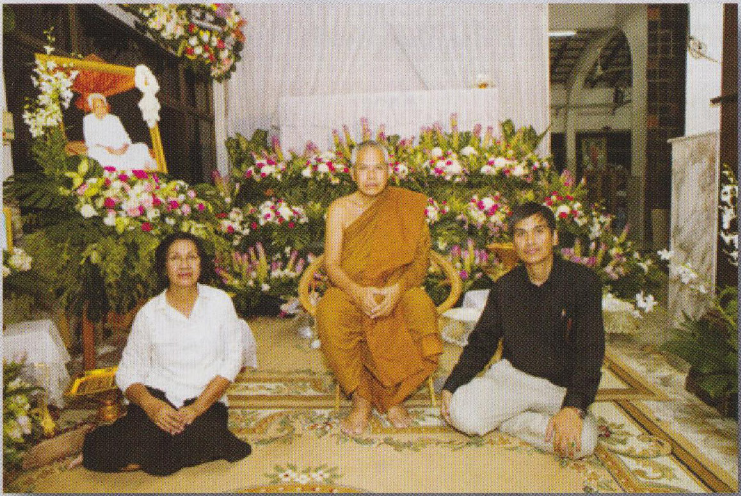

ทบ. รุ่น 111

ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทยฯ

ลูกๆ ที่เหลือ

พระคุณของแม่

โดย เขมรํสี ภิกฺขุ

" นมัตถุ รตนัตตยัสสะ ขอถวายความนอบน้อมแด่พระรัตนตรัย ขอความผาสุก ความเจริญในธรรม จงมีแก่ญาติสัมมาปฏิบัติธรรมทั้งหลาย "

การปรารภธรรมะในครั้งนี้ ก็จะได้แสดงเกี่ยวกับเรื่อง " พระคุณของแม่ " ท่านผู้ฟังทุกท่านก็อยู่ในฐานะที่เป็นผู้มีแม่ด้วยกันทั้งนั้น หมายถึงว่าเราไม่ได้ผุดเกิดขึ้นเอง แต่เราเกิดจากท้องแม่ด้วยกันทั้งนั้น แม่นั้นถือว่าเป็นผู้ที่มีพระคุณต่อเราอย่างสูง เป็นบุพการี เป็นผู้ที่ทำคุณให้เรามาก่อน เป็นบุคคลที่หาได้โดยยาก เราทุกคนได้เคยเรียกคำว่า " แม่ " และก็ถือว่าเป็นคำพูดที่มีความไพเราะมีความซาบซึ้งอย่างมาก เนื่องจากว่าเป็นคำที่ลูกทุกคนเกิดมาโดยปกติ เอ่ยได้เป็นคำแรก เป็นคำที่พูดได้คำแรก เป็นคำที่ออกเสียงมาได้ง่าย คำว่า " แม่ " เราจะพบว่าในภาษาอื่นๆไม่ว่าจะเป็นภาษาจีน ภาษาอังกฤษ ภาษาบาลี ในความหมายของมารดา ผู้ให้กำเนิดบุตรนั้น ก็จะเป็นอักษรตัว " ม " เรียกว่ามีรากเสียงคล้ายกัน

ภาษาไทยใช้	*คำว่า*	*" แม่ "*
ภาษาอังกฤษใช้	*"*	*" มาเธอร์ "*
ภาษาฝรั่งเศษ	*"*	*" มาแมร์ "*
ภาษาจีน	*"*	*" มาม้า "*
ภาษาบาลี	*"*	*" มาตา "*
ภาษาสันสกฤต	*"*	*" มารดา "*
ภาษาเขมร	*"*	*" แม "*
ภาษาเวียดนาม	*"*	*" แหม่ "*
ภาษาลาว	*"*	*" อีแม "*

เราจะเห็นว่าเป็นรากเสียงอย่างเดียวกัน

แม่ได้ให้อะไรกับลูก?

แม่มีพระคุณ หรือว่า แม่ได้ให้อะไรกับลูกมามากขนาดไหนบ้าง เราในฐานะเป็นลูกลองมาวิเคราะห์ พิจารณาระลึกนึกถึงว่าแม่มีพระคุณต่อเราอย่างไร แม่ได้ให้อะไรกับลูกบ้าง

1. **แม่ได้ให้ความปรารถนาดี** นับตั้งแต่ว่า แม่ได้แต่งงานอยู่กับพ่อ แม่ก็ตั้งความปรารถนาในการที่จะมีลูก ความปรารถนาของแม่ที่จะมีลูกนั้น แม่ก็ปรารถนาที่จะให้ลูกนั้นได้เกิดมาเป็นคนดีร่างกายสมบูรณ์ ไม่พิกลพิการ หน้าตาสวยงาม มีสุขภาพพลานามัยที่ดี มีสติปัญญาดี มีความก้าวหน้าในชีวิต แม่ได้ตั้งความปรารถนาไว้ก่อนที่ยังไม่ได้ให้กำเนิดบุตร บางครั้งบางคนก็ไปปรึกษาหมอบ้าง ไปปรึกษาพระบ้าง บางคนก็มีพิธีกรรมต่างๆ บางคนก็รักษาศีล เพื่อจะได้มีลูกที่ดี นี่เรียกว่า แม่ได้ให้ความปรารถนาดี ตั้งแต่ก่อนที่ลูกจะมาปฏิสนธิในครรภ์ของแม่

2. **แม่ได้ให้ครรภ์อาศัย** เมื่อลูกมาปฏิสนธิในครรภ์ของแม่เป็นเวลาเก้าเดือนกว่า เป็นระยะเวลาที่ยาวนานพอสมควรที่แม่ได้ให้โอกาสเอาครรภ์ เอาท้องให้ลูกได้อาศัยพักหลับนอน ให้เรือนครรภ์ ให้ลูกได้อาศัยมีชีวิตเติบโตขึ้น

3. **แม่ได้ให้เลือดเนื้อและชีวิต** ชีวิตของลูก เลือดเนื้อที่เจริญเติบโตมาของลูกนั้นแม่พ่อเป็นผู้ให้มา เลือดเนื้อเชื้อไขของพ่อ เลือดเนื้อเชื้อไขของแม่ ได้มาผสมให้เป็นชีวิต เป็นเลือดเป็นเนื้อเป็นร่างกายของลูกเจริญเติบโตขึ้นในสัปดาห์แรก แม่ก็ให้ร่างกายของลูก เรียกว่าเป็น**กลละรูป** คือเป็นหยาดน้ำใสเหมือนกับน้ำมันงา สัปดาห์ที่ 2 แม่ก็ให้ร่างกายของลูก จากเป็นน้ำใสๆ เปลี่ยนมาเป็น**อัมพุทรูป** คือมีลักษณะเป็นฟองสีเหมือนกับน้ำล้างเนื้อ พอมาในสัปดาห์

ที่ 3 แม่ก็ให้ **เปสิรูป** คือ มีลักษณะเหมือนชิ้นเนื้อที่เหลวๆ สีแดง พอมาสัปดาห์ที่ 4 แม่ก็ให้ **ฆนรูป** คือ เป็นก้อน ร่างกายเป็นก้อน มีสันฐานเหมือนกับไข่ไก่ พอสัปดาห์ที่ 5 แม่ก็ให้ **ปัญจสาขา** คือให้ร่างกายเกิดเป็นปุ่ม 5 ปุ่ม ด้วยกัน คือ ปุ่มที่จะเจริญเป็นศรีษะ เป็นแขน เป็นขา พอระหว่างสัปดาห์ที่ 12 ถึงสัปดาห์ที่ 42 แม่ก็ให้ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ผม ขน เล็บเหล่านี้เป็นต้น ปรากฏขึ้น ร่างกายของลูกได้เจริญเติบโต มีอวัยวะครบบริบูรณ์ก็โดยอาศัยที่แม่นั้นได้ให้แบ่งเลือดเนื้อชีวิตให้มา

4. **แม่ให้ได้ความคุ้มครอง** ให้ลูกปลอดภัย ให้ลูกมีสุขภาพดี พอรู้ว่าลูกได้เกิดในครรภ์แล้ว แม่ก็จะต้องประคับประคองครรภ์ของตนเอง เพื่อความปลอดภัยของลูก เช่นว่า ในการยืน เดิน นั่ง นอน นั้น แม่จะต้องนึกถึงลูกว่าจะกระทบกระเทือนไหม จะนอนจะนั่งอย่างไรลูกจึงจะไม่ได้รับอันตราย จะทานอาหารอย่างไรลูกถึงจะได้เจริญเติบโตด้วยดี ลูกถึงจะปลอดภัย มีสุขภาพดีเท่ากับว่า **แม่เป็นเทวดา** ให้การดูแลรักษาตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิเรื่อยมา แม้คลอดจากครรภ์มาแล้วเป็นทารกตัวน้อยๆ แม่ก็ต้องคอยคุ้มครองปกป้องรักษาดูแลให้ลูกได้ปลอดภัย ให้ลูกได้มีสุขภาพที่ดี แม้ลูกเติบโตเป็นเด็ก เป็นหนุ่มเป็นสาวแม่ก็คอยคุ้มครองรักษาตลอด

5. **แม่ได้ให้การเลี้ยงดู** นับตั้งแต่ที่ลูกอยู่ในครรภ์คลอดออกมาเป็นทารกจนกระทั่งเจริญเติบโตใหญ่เป็นหนุ่มเป็นสาว แม่ต้องให้การเลี้ยงดูมาโดยตลอดตั้งแต่อยู่ในครรภ์ ก็ให้น้ำให้อาหารมา เลือกอาหารดีๆ ที่มีประโยชน์ต่อลูก คลอดจากครรภ์มาแล้วแม่ก็ต้องเลี้ยงดูด้วยประการต่างๆ

เมื่อเจ้ายังตัวเล็กเป็นเด็กน้อย
พ่อแม่คอยดูแลเจ้าเฝ้าถนอม
ไม่ให้ยุงริ้นไรมาไต่ตอม
ทาแป้งหอมเช็ดเยี่ยวขี้ทุกวี่วัน
ทั้งป้อนข้าวป้อนน้ำทุกเช้าค่ำ
ยอมตรากตรำทุกหนทางเพื่อสร้างสรรค์
ทั้งพร่ำสอนลูกยาสารพัน
พ่อแม่ฝันให้ลูกตนเป็นคนดี
ลูกเป็นเหมือนผ้าพราวขาวสะอาด
พ่อแม่วาดแต่งลายระบายสี
สร้างลูกแกร่งดังเกล็ด**เพชรมณี**
พระคุณนี้เกินกำหนดจะทดแทน

6. แม่ได้ให้กำเนิด คือการได้คลอดลูกจากครรภ์ด้วยสวัสดิภาพ เรียกว่าแม่ได้ให้กำเนิดชีวิตของลูกได้คลอดออกมาดูโลก นี่ก็เป็นการให้ ถ้าหากว่าแม่บางคนไม่มีน้ำใจ ไม่คิดจะให้ต่อลูก ก็อาจจะไปทำแท้งเสียก่อน ก่อนที่ลูกจะคลอดจากครรภ์มารดา แต่นี่แม่โดยทั่วไปนั้นให้กำเนิดลูก บางคนแม่ต้องให้กำเนิดหลายคน สี่คน ห้าคน เก้าคน หรือมากกว่านั้นก็มี

เมื่อสายเลือดในกายได้ก่อร่าง

แม่ต้องสร้างพลังใจให้แก่กล้า

สู้ถนอมลูกในครรภ์ทุกวันมา

แม้อ่อนล้าเหนื่อยและท้อก็ยอมทน

กว่าจะคลอดลูกยาออกมาได้

แม่เจ็บ เจียนจะขาดใจอยู่หลายหน

พ่อ ก็เฝ้าระวังด้วยกังวล

ความสับสนหวาดกลัวเต็มหัวใจ

เมื่อลูกคลอดปลอดภัยได้เห็นหน้า

พ่อ – แม่ ก็ยิ้มทั้งน้ำตาออกมาได้

อันความรัก ความหวง และห่วงใย

จะหาใครเทียบแท้พ่อแม่เรา

7. แม่ได้ให้น้ำนม น้ำกิน น้ำใช้ น้ำแรง น้ำใจ น้ำคำ เมื่อลูกได้เกิดมาเป็นทารกแม่ก็ต้องป้อนน้ำนม ด้วยความรักของแม่กลั่นเอาเลือดในอกมาเป็นขีรธารา เป็นน้ำนมให้ลูกได้ดื่มกิน ต้องป้อนน้ำ น้ำใช้จัดหามาล้าง อาบน้ำให้ ล้างอุจจาระ ปัสสาวะ ฉะนั้น แม่ ต้องเหน็ดเหนื่อยเรียกว่าให้น้ำแรงในการเลี้ยงดู พ่อ แม่ ต้องทำมาหากิน ในการที่จะหาเงินมาเลี้ยงลูกให้เจริญเติบโต น้ำใจของแม่จึงประเสริฐพร้อมด้วยความรัก ความปรารถนาดี ด้วยความเมตตากรุณาจะหาใครที่รักเราห่วงใยเราเท่ากับแม่ไม่มี และก็น้ำคำพร่ำสอนอบรมลูกมาท่านผู้รู้จึงได้ประพันธ์คำกลอนสรรเสริญคุณของแม่ ไว้ว่า

อันพระคุณ ชนนี นี้ใหญ่หลวง

ที่เฝ้าหวง ห่วงลูกยา มาแต่หลัง

ลูกเจริญ เติบใหญ่ มีพลัง

เพราะแม่หลั่ง น้ำนม ให้ดื่มกิน

หยดน้ำนม แม่นี้ มีค่านัก

ลูกยากจัก แทนทด ให้หมดสิ้น

พระคุณแม่ ใหญ่กว่า ฟ้าและดิน

มิรู้สิ้น สุดทาง จะอ้างคุณ

น้ำใจแม่ ล้ำเลิศ ประเสริฐพร้อม

แม่ถนอม โอบเอื้อ ช่วยเกื้อหนุน

เฝ้ากล่อมเกลี้ยง เลี้ยงลูกมา ด้วยการุณย์

เฝ้าเจือจุน แผ่เผื่อ เอื้ออารีย์

นี่ก็คือสิ่งที่ แม่ได้ให้มา ไม่ว่าจะเป็นน้ำนม น้ำกิน น้ำใช้ น้ำแรง น้ำใจ น้ำคำ

8. แม่ได้ให้เครื่องกก ให้ความสุข คือ ยามที่ลูกยังเป็นทารก เป็นเด็กน้อย แม่ก็ต้องอุ้มลูกประคองด้วยแขนมาแนบไว้ที่อก มาตั้งไว้ที่ตัก เอาหน้าเข้าซบ ให้ลูกได้รับความอบอุ่นทั้งกายและใจได้รับความสุขอย่างนี้เรียกว่า แม่ได้ทะนุถนอมกล่อมเกลี้ยงให้ลูกได้มีความสุข

คอยยกกประครองกอดอยู่แนบกาย

คอยระวังระไวอยู่ทุกวี่วัน

ประเล้าประโลมปลอบขวัญ

ให้ลูกนั้นได้อบอุ่นใจ

ทุกข์ยากลำบากลำบน

เหน็ดเหนื่อยอดทนไม่อาทร

เช็ดผ้าขี้ ตีผ้าเยี่ยว เคี้ยวข้าวป้อน

อดตาหลับขับตานอนทุกคืนวัน

9. **แม่ได้ให้คำปลอบโยน ให้เพลงขับกล่อม** ยามลูกเสียใจ ร้องไห้งอแง แม่ก็จะเข้ามาปลอบโยน เวลาลูกจะนอน แม่ก็ขับเพลงกล่อม ไกวเปลให้ เรียกว่าให้ลูกนั้นได้มีความสุขมีความเย็นใจสบายใจ จะหาใครที่จะมาใยดี ปรารถนาดีเอาอกเอาใจดีต่อเรานั้นเทียบกับแม่ไม่มีอีกแล้ว

10. **แม่ได้ให้ความอบอุ่น** ใครเล่าที่จะมาจริงใจ มาดูแลใกล้ชิด สนิทสนมกับเราเท่ากับแม่ของเราบ้าง เรามีความสนิทสนม เพราะว่าเราได้นอนบนตักแม่ ได้ดื่มนมจากแม่ ได้รับการป้อนข้าวจากแม่ แม่ได้ดูแลทุกสิ่งทุกอย่าง ป้องกันอันตรายให้เรา เรียกว่า เด็กจึงติดแม่มาตั้งแต่เล็กแต่น้อย อยู่กับคนอื่นเด็กก็จะหวาดกลัว แต่เมื่ออยู่ใกล้แม่เด็กก็มีความอบอุ่นใจ แม้จะโตแล้วก็ตาม เมื่ออยู่ใกล้แม่ ก็จะรู้สึกว่ามีความอบอุ่นใจ ท่านผู้รู้จึงกล่าวไว้ว่า

อุ่นอะไรหรือจะอุ่นเท่าอกแม่

อุ่นแน่แท้แม่จ๋าหาใดเหมือน

อกคนอื่นอีกหมื่นแสนอาจแชเชือน

อกของแม่มิเขยื้อนจากลูกเลย

11. แม่ได้ให้เสื้อผ้า ให้ที่หลับที่นอน เพราะว่าชีวิตของลูกที่เกิดมานั้น ก็เกิดมาแต่ตัวเปล่าๆ ไม่ได้มีอะไรติดตัวมาเลย มารับจากแม่ทั้งนั้น แม่ต้องจัดเสื้อผ้าให้สวมใส่ มุ้งหมอนที่หลับที่นอนให้ แล้วก็เสื้อผ้านั้นก็ต้องคอยซัก คอยดูแล เพราะว่าตอนที่ลูกเป็นทารก ลูกก็ขี้เยี่ยวรดลงไปบนที่หลับที่นอน แม่ก็ต้องเหน็ดเหนื่อยในการที่จะต้องไปซักทำความสะอาดดูแลให้ทุกสิ่งทุกอย่าง แม่ได้ให้เงินให้ทองให้ทรัพย์มรดก ลูกพอที่จะโตขึ้นใช้เงินได้ไปโรงเรียนเช้าขึ้นมา แม่ก็ต้องจ่ายเป็นค่าเดินทาง ค่าอาหารที่โรงเรียน ค่าตำหรับตำรา สมุด ดินสอ หนังสือสารพัดอย่าง แม้แต่ว่าเมื่อโตแล้ว มีครอบครัว แม่ก็ยังแบ่งทรัยพ์มรดกให้ ซึ่งไม่ใช่ของลูกเลย แม่ก็ยังให้ทั้งๆ ที่ว่าลูกนั้นก็ยังไม่ได้ให้อะไรแม่ ฉะนั้น พ่อ แม่ จึงเป็นเหมือนกับ เอ.ที.เอ็ม. เป็น เอ.ที.เอ็ม. ตลอดยี่สิบสี่ชั่วโมง เบิกได้ตลอดเวลา ถึงคราวจำเป็นแล้ว ขัดสนขึ้นมาแล้ว แม่ก็ต้องหามาให้จนได้ เรียกว่าเป็นธนาคารของลูก เป็นธนาคารที่เบิกได้โดยไม่ต้องฝาก

12. แม่ให้คำปรึกษาที่ดี ใครเล่าที่จะเป็นที่น่าไว้วางใจที่เราจะไปขอคำปรึกษาที่ดี ไม่มีการคิดโกงต่อเรา ไม่มีเลห์เหลี่ยมต่อเรา ไม่มีเอารัดเอาเปรียบต่อเรา ไม่มีใครที่จะเหมือนกับพ่อแม่ของเราหรอก พ่อแม่นี้ตรงต่อเราเป็นที่ไว้วางใจได้ ฉะนั้น ลูกนั้นควรจะปรึกษาพ่อแม่ มีอะไรสู้ขอคำปรึกษาจากพ่อแม่ไม่ได้

เปรียบพ่อแม่เช่นโคมทองของชีวิต

ช่วยชี้ทิศช่วยนำทางช่วยสร้างสรรค์

ให้ความรักให้ความรู้ชูชีวัน

ลูกจักหมั่นกตัญญูรู้แทนคุณ

13. **แม่ได้ให้อภัย** สิ่งที่ลูกจะต้องสำนึกในพระคุณของท่าน อีกประการหนึ่ง ก็คือ แม่ได้ให้อภัย แม่ให้อภัยต่อลูกโดยตลอด ตั้งแต่เล็กแต่น้อย บางทีลูกล่วงเกินแม่อย่างไร แม่ก็ให้อภัย แม้ลูกจะชั่วช้าคนทั้งหลายไม่ชอบใจ แต่ว่าแม่นั้นก็ยังถือว่านี่คือลูกของเรา ยังให้อภัยเสมอ จะมีใครเล่าที่จะมาเห็นใจให้อภัยเราเท่ากับพ่อแม่

14. **แม่ได้ให้ความห่วงใยอย่างแท้จริง** มีใครที่จะห่วงเราอย่างแท้จริงเท่ากับแม่ไม่มีอีกแล้ว คนอื่นนั้นก็ยังไม่แน่นอน ที่เขาห่วงเราเขาอาจจะหวังประโยชน์จากเรา แต่เมื่อเราไม่ได้ทำประโยชน์ให้เขาได้เขาก็เมินหน้า แต่สำหรับแม่นั้นลูกไม่ได้ให้อะไรเลย แต่แม่นั้นก็ยังห่วงใยอย่างแท้จริง

สุริยาถึงคราก็ลาริบ

ผกาทิพย์ยังพรากจากสวรรค์

รักของแม่แท้ประจักษ์หลักสำคัญ

ไม่มีวันสร่างซาร้างลาไกล

15. แม่ให้ความรักอย่างบริสุทธิ์ อย่างทุ่มเท แม่ได้ให้ความรักอย่างสุดซึ้ง ไม่มีใครที่ไหนจะมารักเราเท่ากับแม่ของเราอีกแล้ว ฉะนั้น บรรดาลูกทั้งหลายก็อย่าเห็นคนอื่นนั้นดีกว่าแม่ อย่าคิดว่าคนอื่น เพื่อนก็ดี สามีภรรยาก็ดีที่จะรักเราเกินกว่าแม่ ไม่มีหรอก บุคคลที่รักเราอย่างแท้จริงอย่างทุ่มเทที่สุดก็คือ แม่ ของเรา ดังผู้รู้ได้ประพันธ์ไว้ว่า

รักใดไหนจะแน่เท่าแม่รัก
ผูกสมัครรักมั่นไม่หวั่นไหว
ห่วงใดเล่าจะเท่าห่วงดังดวงใจ
ที่แม่ให้กับลูกอยู่ทุกครา
ยามลูกขื่นแม่ขมตรมหลายเท่า
ยามลูกเศร้าแม่โศกวิโยคกว่า
ยามลูกหายแม่ห่วงดังดวงตา
ยามลูกมาแม่ลดหมดห่วงใย
รักของใครไม่เท่าศักดิ์รักของแม่
รักแน่แท้แม่รักอยู่มิรู้ส้าง
ศัตรูร้ายก็ไม่กรายมากั้นกลาง
ถึงรักนางรักนายก็ไม่เกิน
แม้รักยศรักศักดิ์อัครฐาน
รักการงานสารพันรักสรรเสริญ
รักสนุกทุกสถานสำราญเพลิน
รักไม่เกินรักแม่รักแท้เอย

16. **แม่ได้ให้ความเป็นมิตรอย่างแท้จริง** เป็นมิตรแท้เป็นเพื่อนแท้ ไม่มีวันที่จะเป็นศัตรูได้เลย ไม่ว่าลูกจะประพฤติตัวไม่ดี ลูกจะทำไม่ดีกับพ่อแม่อย่างไร แม่ก็ยังเป็นมิตรแท้ที่ไม่เอาเปรียบ ที่ไม่ให้ร้าย ที่ไม่แก่งแย่ง ไม่ริษยาลูก พระพุทธองค์จึงได้ทรงตรัสไว้ว่า ***มาตา มิตฺตํ สเก คเร* แม่ เป็นมิตรในเรือน**

17. **แม่ได้ให้ความรู้ อบรม สั่งสอน** นับตั้งแต่ลูกเกิดมา แม่ก็พยายามป้อนความรู้ไม่ว่าจะเป็นความรู้เกี่ยวกับเรื่องการช่วยเหลือตัวเอง ความรู้เกี่ยวกับการที่จะหลีกเร้นจากภัยต่างๆ ความรู้ในระดับต่างๆ สอนให้รู้จักความดี ความชั่ว อะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ แม้พอโตขึ้น แม่ก็ส่งเสียให้เข้าโรงเรียนให้ได้รับการศึกษาเพื่อจะได้มีวิชาความรู้ ฉะนั้น แม่จึงเท่ากับเป็นครูเป็น**อาจารย์คนแรกของบุตร**

แม่ไม่มีเงินทองจะกองให้
จงตั้งใจพากเพียรเรียนหนังสือ
หาวิชาความรู้เป็นคู่มือ
เพื่อยึดถือเอามาใช้ไว้เลี้ยงกาย
พ่อกับแม่มีแต่จะแก่เฒ่า
จะเลี้ยงเจ้าเรื่อยไปนั้นอย่าหมาย
ใช้วิชาช่วยตนจนวันตาย
ลูกสบายแม่และพ่อก็สุขใจ

ฉะนั้น สิ่งที่แม่มีความปรารถนาต่อลูก ก็คือต้องการเห็นความสุขความเจริญของลูก ไม่ได้หวังอะไรจากลูก นอกจากที่จะให้ลูกนั้นมีความสุขมีชีวิตที่ดีเท่านั้นแหละ ฉะนั้นแม่บางคนนั้นแม้จะยากจนก็อุตส่าห์หาเงินหาทองเป็นหนี้เป็นสิน เพื่อส่งเสียให้ลูกได้มีการศึกษาเล่าเรียนนี่คือสิ่งที่แม่ได้ให้กับลูก

18. แม่ให้การขนาบควบคุมให้ลูกดี แม้ว่าแม่จะต้องดุ จะต้องด่า จะว่ากล่าวหรือบางครั้งต้องเฆี่ยนต้องตีนั้น แต่แม่ตีแล้ว แม่ก็ต้องแอบร้องไห้ หยิกเล็บก็เจ็บเนื้อ แต่แม่ก็ต้องจำใจต้องทำ ตีด้วยความวิตกห่วงใย เพราะกลัวว่าลูกจะเกเร ลูกดื้อดึง ลูกไม่เชื่อฟัง ไม่ใช่พ่อแม่นั้นใจไม้ไส้ระกำ ความจริงแล้วแม่ต้องการที่จะให้ลูกดี ก็พยายามเคี่ยวเข็ญดุด่าว่ากล่าวเฆี่ยนตี เรียกว่าแม่นั้นปากร้ายแต่ใจดี ปากก็ดุด่าไปอย่างนั้น แต่ใจจริงแล้วก็อยากจะให้ลูกนั้นดีมีความสุข ดังที่มีนิทานเรื่องหนึ่งที่เขาเล่าไว้ว่า

“ ลูกชายคนหนึ่งขอแม่จะไปเที่ยวในป่า แม่ก็ไม่ให้ไป เพราะว่าแม่เป็นห่วงว่าลูกจะไปเป็นอันตรายอย่างนั้นอย่างนี้ แต่ลูกก็จะไปให้ได้ในที่สุดลูกก็โดดลงบันไดไป แม่ก็กำชับไปเลย “ อย่าไปนะถ้ามึงไปละก็ขอให้ควายป่าขวิดตายเลย ” ลูกก็ไม่เชื่อฟังก็เข้าป่าไป ปรากฏว่าไปเจอควายป่าจริง ๆ ลูกเลยระลึกถึงคำของแม่ได้ ที่แม่พูดอย่างไรมักจะเป็นอย่างนั้นก็มาคิดขึ้นได้ว่า แม่เนี่ยมีแต่ให้เรา ให้อาหาร ให้ที่อยู่อาศัย ให้อะไรมาทุกอย่าง แม่จะต้องการให้เราตายจริง ๆ หรือ คิดไปคิดมาแม่คงไม่ต้องการอย่างนั้น ลูกคนนั้นก็เลยตั้งสัจจะอธิษฐาน ขณะที่ควายป่ากำลังตรงรี่เข้ามา ก็อธิษฐานว่าถ้าหากว่าแม่นั้นมีใจอยากให้เราเป็นอันตรายจริง ๆ เราก็ยอมตาย แต่ถ้าแม่พูดไปอย่างนั้นเอง ใจของแม่มีความปรารถนาดีต่อลูกแล้ว ขอให้พระคุณของ

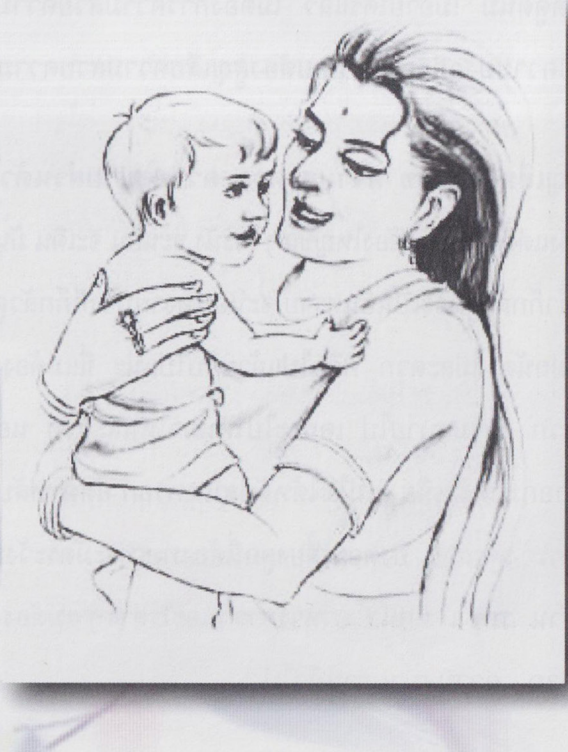
แม่ได้คุ้มครองลูกด้วย ให้ลูกได้ปลอดภัย ปรากฏว่าเป็นที่น่าอัศจรรย์ ควายป่านั้นหยุดชะงัก หันหลังกลับ นี่ก็คือคุณของแม่ที่ประเสริฐ ฉะนั้น คนเราไม่ต้องหาเครื่องรางของขลังศักดิ์สิทธิ์ที่ไหนหรอก ระลึกถึงพระคุณของพ่อแม่ กตัญญูกตเวทีต่อพ่อแม่ไว้ มีอะไรกลัวภัยมีอันตรายเข้ามาระลึกถึงพ่อแม่ไว้ จะปลอดภัย "

19. แม่ได้ให้การช่วยเหลืออย่างเต็มอกเต็มใจ ช่วยทุกอย่าง จนกระทั่งเหมือนแม่เป็นคนรับใช้เลยนะ บางทีลูกจนโตแล้ว เป็นหนุ่ม เป็นสาวแล้ว แม่ก็ยังรับใช้อยู่อย่างนั้นแหละ บางแห่งแม่ยังซักเสื้อผ้าให้ลูกจนโตแล้วนะ เคยเห็นนะ เคยเห็นที่ว่าแม่ลูกมาวัด บางทีลูกก็นั่งไขว่ห้าง แต่แม่ไปยกน้ำมาเสิร์ฟให้ลูก ตักอาหารให้ลูก ลูกน่ะคงจะเคยชินว่า แม่เคยทำให้มาตลอด ตั้งแต่เล็กแต่น้อย ก็จนเหมือนกับว่า แม่นี่จะต้องจัดการให้ จะต้องดูแลให้ จะต้องช่วยเหลือให้ ความเป็นจริงแล้วไม่ถูก เมื่อเราโตแล้ว เราช่วยตัวเองได้แล้ว เราไม่ควรให้แม่มาคอยรับใช้เรา เราควรจะรับใช้พ่อแม่ อย่าให้แม่ต้องมาทำอะไรต่าง ๆ ให้ในสิ่งที่ไม่ควรเลย เช่น การยกอาหาร การจัดที่หลับที่นอน ซักผ้า ดูแลสิ่งที่เป็นเรื่องส่วนตัวของเรานี่ เราควรจะทำเองได้ ไม่ต้องให้แม่ต้องมารับใช้อยู่อย่างนั้น แต่ที่จริงแล้วแม่นี่ก็ไม่ได้คิดอะไร แม่อยากจะให้ลูกเขาสบายบางแม่ก็บอกว่าเออเขาไม่ว่าง ลูกเขาจะต้องไปท่องตำหรับตำรา ต้องดูหนังสือ ก็ช่วยเขา ช่วยซักผ้าให้บางทีลูกมีครอบครัวแล้ว แม่ก็ต้องมารับใช้เลี้ยงลูกให้อีก คือ เลี้ยงหลานให้อีก นี่เรียกว่ารับใช้กันตลอดไป เพราะฉะนั้นขอให้บรรดาลูกทั้งหลายได้เห็นใจพ่อแม่ ท่านแก่แล้ว อย่าให้ท่านต้องมาลำบาก เพราะเรา ต้องปลดเปลื้องภาระของท่าน และอย่าเอาการงานของเรานี้ไปให้พ่อแม่ต้องมารับใช้เราเป็นเด็ดขาด มันเป็นโทษ เป็นบาป เป็นกรรมด้วย

20. แม่ได้ให้ความชื่นชม ยกย่อง สนับสนุน ยินดีปรีดาต่อความเจริญก้าวหน้าของลูก

เมื่อลูกได้ดิบได้ดี แม่นี้ดีอกดีใจเป็นอย่างยิ่ง ชื่นชมอย่างมากไม่เคยริษยาลูก ไม่เหมือนกับคนอื่น คนอื่นบางทีเราดีเราเด่นขึ้นมาเขาอาจจะไม่ชอบใจ แต่สำหรับแม่นี้ ชื่นใจชื่นชมดีอกดีใจ อนุโมทนาในความสุข ความดีความเจริญของลูก นี่คือความจริงใจที่แม่ให้เรียกว่า

พระคุณแม่เลิศฟ้ามหาสมุทร
พระคุณแม่สูงสุดมหาศาล
พระคุณแม่เลิศหล้าสุธาธาร
ใครจะปานแม่ฉันนั้นไม่มี

แม่สูญเสียอะไรบ้าง

ต่อไปเราจะลองมาพิจารณาถึงว่าแม่นั้นได้สูญเสียอะไรกับลูกบ้าง นอกจากที่แม่ได้ให้มาทุกสิ่งทุกอย่างแล้ว แม่ต้องสูญเสียอะไรบ้าง ในการที่ได้ให้ชีวิตเลือดเนื้อในการให้การเลี้ยงดูเรามา

1. **แม่ต้องสูญเสียความสวยความสาวไป** นับตั้งแต่ว่า แม่ ได้ให้กำเนิดลูกในครรภ์ อุ้มท้อง แม่ต้องสูญเสียความสวยความสาวไปแล้ว แม่เคยทะนุถนอมร่างกายตกแต่งตัวเอง แต่พอมีลูกแล้ว แม่ไม่ใยดีในร่างกายของตัวเองแล้ว ไม่อับไม่อายใครแล้ว บางทีในที่สาธารณะชน เมื่อลูกน้อยหิวนม แม่ก็ยังเปิดผ้าให้ลูกได้ดูดนม ไม่อายใครแล้ว ไม่ต้องการความสวยความงามเกินไปแล้ว คือใจนั้นมีความมุ่งอยู่กับลูก ยอมต้องสูญเสียความสวยความสาวไป

2. **แม่ต้องสูญเสียความสุข ความสะดวก ความสบายส่วนตัวไป** ลองคิดดูว่าในขณะที่ตั้งแต่ตั้งครรภ์ยิ่งท้องใหญ่ขึ้นๆ จะนั่ง จะนอน จะเดิน มันไม่สะดวกหรอก จะนอนคว่ำก็กลัวลูกจะเป็นอันตราย จะนอนหงายบางทีก็กลัวลูกจะแท้ง นอนตะแคงก็ไม่ถนัด ไม่สะดวก พลิกไปแล้วขยับไปแน่ะ นี่แม่ต้องสูญเสียความสุข ความสะดวก ความสบายไป เคยจะไปไหนมาไหนสะดวก นอนสบาย แต่พอลูกคลอดออกมาแล้วเนี่ย แม่ไม่ได้หลับสนิทหรอก อดตาหลับขับตานอนต้องคอยระมัดระวังดูแลลูก ยิ่งตอนเลี้ยงลูกนี่ต้องทุ่มเทระมัดระวังมาก กลัวว่าลูกจะไปตกบ้าน รถชน ตกน้ำ อาหารการกินอะไรต่างๆ แม่ต้องสูญเสียความสุข ความสะดวก ความสบายส่วนตัวไป

3. **แม่ต้องสูญเสียทรัพย์มากมาย** ทรัพย์สินเงินทองต้องมาสูญเสียกับการที่มีลูกนี่มากมาย ตั้งแต่มีครรภ์ ค่าหยูกค่ายา ค่าหมอ ค่าอาหารการกิน เครื่องใช้ไม้สอย กว่าจะเจริญเติบโตมาเป็นหนุ่มเป็นสาวเนี่ย พ่อแม่สูญเสียทรัพย์มามากมาย ยิ่งผู้ที่ศึกษาเล่าเรียนสูงๆ แม่ก็ต้องเสียเงินมาก หรือบางครั้งบางคนลูกป่วยเนี่ย แม่ก็เสียทรัพย์ในการดูแลรักษามากมาย ยิ่งลูกบางคนไปมีเรื่องมีราวมีปัญหามีคดี แม่ ก็ต้องไปหาทรัพย์มาเดินเรื่องเพื่อให้ลูกนั้นได้พ้นโทษพ้นภัย เรียกว่า เสียทรัพย์สมบัติมากมาย

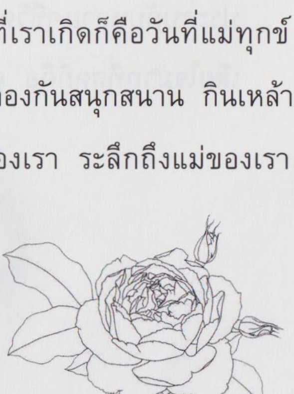
4. **แม่เสียเลือด เสียเหงื่อ เสียแรง เสียใจ** เสียเลือดไปโดยเฉพาะวันที่แม่คลอดนั้นแม่ต้องเสียเลือด เสียเหงื่อในการทำมาหาเลี้ยงชีพ เลี้ยงลูกเหน็ดเหนื่อยเสียแรง เสียกำลังแรงในการเลี้ยงลูกไม่ใช่ง่ายๆนะ และ ที่สำคัญที่สุดก็คือต้องสูญเสีย คือ เสียใจ ไปเจอลูกดื้อ แม่นี้มีความเสียใจมาก ทุกข์มาก ยิ่งลูกมีความทุกข์ ด้วยประการใดๆก็ตาม แม่จะเสียใจที่สุด ลูกป่วย แม่ก็ต้องเสียอกเสียใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ลูกตาย แม่แทบจะขาดใจตาย เรียกว่าหัวใจแม่แทบจะแตกสลายลงไปเมื่อลูกอันเป็นสุดที่รักต้องมาตายลง อันนี้ก็คงจะประสบกับหลายๆชีวิต ของความเป็นแม่ที่ลูกรักต้องมาตายเสียก่อน แต่ที่แม่เสียใจมากที่สุดก็คือ ลูกชั่ว

แม่ทุกข์ยากลำบากอย่างไรบ้าง

ทีนี้เราลองมาพิจารณาถึงความทุกข์ ความยาก ความลำบากของแม่ว่าต้องทุกข์ แม่ต้องลำบากอย่างไรบ้างกับลูก

1. **แม่ต้องลำบากในการตั้งครรภ์** ดังที่กล่าวแล้วหลายๆอย่าง นับตั้งแต่ว่าแม่แพ้ท้องเนี่ย บางคนแพ้ท้องทรมานมาก กินไม่ได้ นอนไม่หลับ นอนก็ไม่ได้ กินอะไรก็ไม่ได้ คลื่นเหียนอาเจียน อาบน้ำก็ไม่ได้ ทุกข์ทรมานมากนะ บางคนเรื่องแพ้ท้องเนี่ยอิริยาบทไม่สะดวก ลำบาก ปวดเจ็บมาก และ โดยเฉพาะตอนท้องแก่ลูกในท้องดิ้น แม่ก็ได้รับความเจ็บปวดและก็เป็นเวลาตั้ง 9 เดือน ไปไหนก็ต้องติดไปด้วยนะ ไม่เหมือนกับว่าเราอุ้มอะไรอยู่ อย่างพระอุ้มบาตรไปบิณฑบาตตอนเช้า แค่ชั่วโมงหรือชั่วโมงกว่าเนี่ยก็ยังหนักแย่แล้ว มาถึงวัดเราก็ยังวางได้ หรือว่าเกิดมีภัยขึ้นระหว่างทางจำเป็นจริงๆบาตรก็ยังวางได้ แต่แม่นี้วางลูกไม่ได้อยู่ในท้อง จะมีอันตรายอะไร อย่างไร แม่ก็ต้องอุ้มอยู่อย่างนั้นโดยเฉพาะวันที่แม่จะคลอดลูกออกมา แม่ต้องเจ็บปวดทุกข์ทรมานอย่างหนัก แทบจะเอาชีวิตไม่รอด ฉะนั้น วันที่เราเกิดก็คือวันที่แม่ทุกข์ แม่เจ็บปวดที่สุด การปรารภวันเกิดจึงไม่ควรไปฉลองกันสนุกสนาน กินเหล้าเมายาเลี้ยงดูเพื่อนฝูง แต่เราควรจะไปดูแลแม่ของเรา ระลึกถึงแม่ของเรา ทำความดีตอบแทนต่อแม่ของเรา

วันผู้ให้กำเนิด

งานวันเกิดยิ่งใหญ่ใครคนนั้น　ฉลองกันในกลุ่มผู้ลุ่มหลง
หลงลาภยศสรรเสริญเพลินทะนง　วันเกิดส่งชีพสั้นเร่งวันตาย
อีกมุมหนึ่งซึ่งเหงาน่าเศร้าแท้　หญิงแก่แก่นั่งหงอยและคอยหาย
โอ้วันนี้ในวันนั้นอันตราย　แม่คลอดสายโลหิตแทบปลิดชนม์
วันเกิดลูกเกือบคล้ายวันตายแม่　เจ็บท้องแท้เท่าไหร่ก็ไม่บ่น
กว่าอุ้มท้องกว่าคลอดรอดเป็นคน　เติบโตจนบัดนี้นี่เพราะใคร
แม่เจ็บเจียนขาดใจในวันนั้น　กลับเป็นวันลูกฉลองกันผ่องใส
ได้ชีวิตแล้วเหลิงระเริงใจ　ลืมผู้ให้ชีวิตอนิจจา
ไฉนเราเรียกกันว่าวันเกิด　วันผู้ให้กำเนิดจะถูกกว่า
คำอวยพรที่เขียนควรเปลี่ยนมา　ให้มารดาคุณเป็นสุขจึงถูกแท้
เลิกจัดงานวันเกิดกันเถิดนะ　ควรแต่จะคุกเข่ากราบเท้าแม่
รำลึกถึงพระคุณอบอุ่นแด　อย่ามัวแต่จัดงานประจานตัว

บทประพันธ์โดย.... นภาลัย สุวรรณธาดา ดอกไม้ใกล้หมอน

2. **ความลำบากในการเลี้ยงดู** ความทุกข์ ความทรมาน ความยากลำบากของแม่อีกประการ ก็คือความลำบากในการเลี้ยงดู ลำบากมากในการเลี้ยงดูลูกแต่ละคนที่จะพ้นภัย เจริญเติบโตมานี่ ยิ่งแม่บางคนมีลูกหลายคนก็ลำบากมาก ตอนลูกเกิดมาใหม่ๆ ลูกยังไร้เดียงสายังช่วยตัวเองไม่ได้ แม่ต้องทำทุกสิ่งทุกอย่างลำบากมากนะ ขี้ เยี่ยว ต้องเช็ดต้องล้างให้ ต้องดูแลอาหารสุขภาพ ลำบากในหลายๆอย่าง ยิ่งลูกซุกซน โอ้ แม่ต้องเหน็ดเหนื่อยในการเลี้ยงดู คอยระวังเพราะเด็กนี่อยู่นิ่งได้เมื่อไร เดี๋ยวก็จะไปปีนตรงนั้น เดี๋ยวก็จะไปตรงโน้น ต้องคอยจับคอยระวัง แล้วก็โดยเฉพาะว่าลูกป่วยนี่ แม่ต้องลำบากในการที่จะดูแลปฐมพยาบาลพาไปหาหมอรักษา บางทีก็รักษากันอยู่อย่างนั้นแหละ ต้องลำบาก ลำบากในการป้อนข้าว ป้อนน้ำ ป้อนนม ป้อนยา ลำบากในการต้องฝึกหัดลูกทุกอย่าง แม้แต่การที่จะช่วยให้รู้ ให้คว่ำ ให้นั่ง ให้ยืน ให้เดิน แม่ต้องฝึกหัดมาแล้วทั้งนั้นๆ ต้องเสียสละยากลำบากมากับสิ่งเหล่านี้ นี่เรียกว่าความยากลำบากในการเลี้ยงดู

" อาตมาจึงได้ประพันธ์คำกลอนสรรเสริญพระคุณ พ่อ – แม่ ไว้ว่า "

พระคุณใด ใครเล่า เท่าพ่อแม่
จะรักเรา เที่ยงแท้ เกินท่านได้
สละสุข ทุกข์ทั้น แทบขาดใจ
ยังทนไหว ไม่ท้อ พ่อแม่เรา
ยามลูกทุกข์ แม่สะท้อน นอนสะอื้น
พ่อก็กลืน น้ำตา อุราเศร้า
คิดถึงลูก ทำเพื่อลูก เป็นร่มเงา
หวังเพียงเจ้า ลูกทุกคน พ้นบ่วงภัย
ตั้งแต่เล็ก รอดพ้น จนเติบกล้า
เสียน้ำตา ให้กับลูก ไปเท่าไหร่
ไม่เคยคิด ทวงคืน ประการใด
มีแต่ให้ มีแต่ห่วง ดวงชีวา
พระคุณท่าน นั้นมากล้น จนมิอาจ
จะประกาศ และแทนคุณ ให้สมค่า
ทั้งสมุทร สุดแผ่นดิน สิ้นนภา
บวกชีวิต ยังน้อยกว่า ค่าน้ำนม

3. **ลำบากหรือว่าทุกข์มากก็เพราะว่า ลูกชั่ว** ถ้าลูกเป็นคนชั่วไม่เชื่อฟังไม่อยู่ในโอวาท ประพฤติตัวเสียหายโดยประการต่างๆ แม่จะทุกข์มากจะลำบากมาก ลูกบางคนไม่เคารพยำเกรงพ่อแม่ แถมดุด่าว่ากล่าวพ่อแม่ต่างๆ นาๆ บางคนถึงขนาดตบตีพ่อ – แม่ บางคนติดเหล้าเมายา ติดยาเสพติด ทำร้ายพ่อ – แม่ ถึงขนาดบางคนฆ่าพ่อฆ่าแม่ของตนเอง นี่อย่างมีเรื่องเป็นข่าว ว่าแม่เป็นแม่ชีอยู่ในวัด ก็หนีไปบวช เพราะว่าทนต่อความชั่วของลูกไม่ไหว เพราะลูกชายนั้นติดยาเสพติดผลาญเงินผลาญทอง แม่ก็เลยหนีไปบวช วันหนึ่งลูกชายตามไปที่วัด แม่ชีก็กำลังสวดมนต์อยู่ในกุฏิ เปิดประตูไปแล้ว ขอเงินแม่ แม่ก็ว่าลูกไม่รู้จักกลับตัวกลับใจชอบเอาเงินไปผลาญต่างๆ ก็บอกว่าแม่ไม่ยอมให้หรอก โมโหแม่ไปคว้ามีดมาฟันคอ ฟันคอแม่ชีไปสองสามครั้งจนคอเกือบขาดเสียชีวิตลง นี่เขาเรียกว่า ลูกทรพี

มองต้นกล้วยสวยงามตามธรรมชาติ
น่าอนาถตอนที่เมื่อมีผล
เลี้ยงลูกไว้ทั้งเครือหนักเหลือทน
จนลำต้นโก่งค่อมค้อมลงมา
พอลูกแก่แม่โดนเขาโค่นทิ้ง
นี่เป็นสิ่งน่าคิดปริศนา
เขานำไปใช้ประโยชน์โภชนา
เข้าตำราตายเพราะลูกถูกจริงเอย

ทีนี้เรามาดูว่าสำหรับฝ่ายลูกได้ให้อะไรกับแม่ได้บ้าง ลูกได้ตอบแทนพระคุณกับแม่อย่างไรบ้าง

ลูกได้ให้อะไรกับแม่บ้าง ?

1. **ลูกจะต้องให้ความเชื่อฟัง ให้ความเคารพแม่อย่างสูง** นี่เรียกว่า พ่อ – แม่ สั่งสอนอบรมอย่างไร เราจะต้องรับมาอยู่เหนือเกล้าของเรา เราจะต้องให้ความเคารพแม้แม่นั้นจะอยู่ในฐานะยากจน ไม่มียศฐาบรรดาศักดิ์ ลูกจะได้มียศมีตำแหน่งสูงศักดิ์อย่างไรก็ตาม ลูกก็จะต้องก้มลงกราบแทบเท้าของพ่อ – แม่ได้ นี่บางคนนั้นมีความเคารพเชื่อฟังพ่อ – แม่มาก สำหรับคนอื่นนั้นไม่ยอมใคร บางทีโกรธใครมาไม่ยอมกับคนอื่น แต่แม่มาขอร้อง ลูกก็ใจอ่อนยอมสำหรับแม่ บางทีเนี่ยลูกก็ไม่คิดอยากจะบวช แต่แม่ขอร้องให้ลูกบวชให้แม่เถอะลูกก็บวชให้ เรียกว่าลูกนั้นให้ความเคารพ ให้ความสำคัญกับพ่อแม่ เราจะต้องให้ความสำคัญกับแม่เราเป็นอันดับหนึ่ง หรือว่าพระบางองค์นั้นบวชมาแล้ว แม่ขอร้องให้บวชต่อไปอย่าสึก นี่พระลูกชายนั้นก็ไม่สึก ก็โดยเห็นแก่แม่ ไม่อยากให้แม่นั้นต้องเสียใจ นี่เรียกว่าให้ความเคารพให้ความสำคัญกับแม่เป็นอันดับหนึ่งทำตามคำสั่งสอนที่แม่ได้สั่งสอน แม้ว่าจะเป็นคำธรรมดาคำง่ายๆ คำพื้นๆ แต่ลูกก็จะรับเอามาประพฤติปฏิบัติ จะจดจำไปด้วยอย่างดี บางคนนั้นแม้แต่เรื่องการมีครอบครัว แม่ให้แต่งงานกับคนนั้นคนนี้ก็ตามใจแม่ นี่เรียกว่าเคารพเชื่อฟังแม่ ให้ความสำคัญกับแม่ แต่บางคนนั้นไปให้ความสำคัญกับคนอื่นมากกว่าแม่ นี่บางทีแม่นั่งอยู่ก็ไล่แม่ลุกออกไปเดี๋ยวผู้หลักผู้ใหญ่เขาจะมานั่งตรงนี้ ไปให้ความสำคัญกับข้าราชการเจ้านายของตนเองมาก นี่ใช้ไม่ได้ แม้แต่บางคนพอมีครอบครัวแล้วก็ไปให้ความสำคัญกับลูกเหนือกว่าพ่อ – แม่ บางทีพ่อ – แม่มาดุด่าลูกหลานตัวเองกับไม่พอใจ บางคนไปว่าแม่ ว่าแม่มาทำไม่ดีกับลูกอย่างนี้ใช้ไม่ได้ และสำหรับคนบางคนนั้นพอมีครอบครัวก็ทิ้งพ่อทิ้งแม่ให้ อยู่ตามลำพังแก่เฒ่าจะอยู่ร้อนนอนทุกข์ อย่างไรไม่สนใจ แม้บางครอบครัวแม่อุตส่าห์ดั้นด้นไปขอยืมเงิน ก็ยังไม่ยอมให้

2. **ลูกที่จะต้องให้ตอบแทนกับแม่ก็คือ ช่วยทำธุระให้ท่าน** เพราะว่าท่านแก่แล้ว ก็ควรที่จะให้ท่านหยุดพัก อย่าให้ท่านต้องมาทำงานเหน็ดเหนื่อย เราควรจะแบ่งเบาภาระท่าน ไม่ว่าจะเป็นการงานในครอบครัว หุงข้าว ต้มแกง เสื้อผ้า กวาดถู หรือว่าธุระภายนอกบ้านภายในบ้าน คือให้ท่านอยู่สบายของท่านไม่ต้องมามีธุระการงาน บางคนนั้นแม่แก่ๆแล้วยังต้องออกไปทำไร่ไถนา ไปค้าขายไปเข็นรถขายของอยู่ แบกหามอยู่ แก่ๆ นั่งกๆ อยู่ตามตลาดร้านค้านั้นก็เห็นมีมาก นั่นลูกไปไหนกันหมดนะให้พ่อ – แม่ต้องลำบากอย่างนั้น เรียกว่า

มีลูกดีมีหนึ่งถึงจะน้อย

ดีกว่าร้อยลูกชั่วตัวล้างผลาญ

เพราะลูกดีมีศักดิ์รักวงศ์วาน

ลูกเป็นพาลผลาญพงศ์วงศ์สกุล

3. **ลูกจะต้องให้ความรักกับแม่ให้มากกว่าใคร ๆ** จะต้องรักแม่ของเราที่สุดเหนือกว่าใครๆทั้งหมด อย่าไปเห็นคนอื่นเหนือกว่าแม่ของเรา แต่บางคนนั้นก็ดี เรียกว่ารักแม่ เทอดทูนแม่ไว้สูงสุด บางคนแม้จะเกลียดชังผู้หญิงทั่วไป แต่สำหรับกับแม่ แล้วยอมสยบให้

4. **ลูกที่ดีแล้วจะต้องระลึกนึกถึงแม่** ยามแม่ป่วยลูกก็นึกถึง โดยที่ว่ามีความผูกพันได้รับการเลี้ยงดูมาโดยตลอด เมื่อลูกเจริญเติบโตใหญ่แล้ว ก็จะนึกถึงแม่ เดินทางไปไหน ไปไกลก็นึกถึง แม่ป่วย แม่ตกทุกข์ได้ยาก หรือแม้แต่ตอนที่ตนเองได้ดิบได้ดีก็นึกถึงแม่ ตอนที่ลูกได้อาหารดี ๆ ก็ต้องนึกถึงแม่ อยากให้แม่ได้ทานได้กินอย่างนี้ ก็จะเก็บอาหารเก็บสิ่งของนั้นไปฝากแม่ของเรา ให้สิ่งที่ดี บางครั้งลูกไปเห็นสิ่งที่ดีๆ ก็อยากให้แม่ได้เห็นบ้าง แม่ป่วย แม่ทุกข์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็คือตอนที่แม่ตายจากไป ในฐานะของความเป็น

ลูกนั้นก็จะมีความนึกระลึกถึง ก็จะรู้ซึ้งถึงตอนที่ไม่มีแม่น่ะ ตอนขาดแม่นี้หาใครมาทดแทนไม่ได้ ความรู้สึกนึกระลึกถึงแม่จึงมีมากสำหรับลูกที่มีความกตัญญูกตเวทีต่อแม่ ก็เป็นสิ่งที่ลูกไม่สามารถจะไปตอบแทนอะไรได้ นอกจากทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้เท่านั้น ไม่เหมือนกับตอนที่แม่มีชีวิตอยู่ เรายังป้อนข้าวป้อนน้ำดูแลทุกสิ่งทุกอย่างได้แต่เมื่อแม่สูญเสีย แม่ตายจากแล้วเราไม่มีโอกาสจะได้ปรนนิบัติอย่างนั้นอีก จึงเป็นความรัก ความอาลัย ความระลึกถึงสำหรับจิตใจของลูกอย่างมาก

5. **ให้กำลังใจ** ลูกที่ดีนั้นจะต้องให้กำลังใจที่ดีต่อแม่ของเรา เช่นการเยี่ยมเยียนเสมอ ดูแลเอาอกเอาใจให้แม่ได้มีกำลังใจทำให้แม่มีอายุยืนมีความสุข แม่ได้รับจากคนอื่นจะเป็นสิ่งของก็ดีไม่มีความชื่นใจเท่ากับได้รับจากลูก บางคนรับแล้วก็ไม่ทานหรอก เอาไปอวดคนอื่น บางทีก็ไปถวายพระ คือมีความรู้สึกชื่นชมมากดีใจว่าลูกเขามีน้ำใจมีความกตัญญูกตเวทีต่อเรา นี่ก็เรียกว่าแม่ก็มีความสุข ด้วยการที่ลูกให้กำลังใจที่ดี

6. **การให้การเลี้ยงดูตอบแทน** การเลี้ยงดูตอบแทนนั้น ก็มีการเลี้ยงดูอย่างธรรมดา การเลี้ยงดูอย่างประเสริฐ อย่างธรรมดาก็คือเป็นหน้าที่ที่ลูกจะต้องทำนะ ตอบแทนเลี้ยงดูด้วยการให้ที่อยู่อาศัยที่ดีน่ะไม่ว่าจะเป็นเคหะสถานที่หลับที่นอน อาหารการกิน เสื้อผ้าเครื่องนุ่งหม่ ยารักษาโรค ยามเจ็บป่วยก็เป็นหน้าที่ที่ลูกจะต้องเข้าไปดูแล เรียกว่า

ยามแก่เฒ่าหมายเจ้าเฝ้ารับใช้
ยามป่วยไข้หมายเจ้าเฝ้ารักษา
ยามถึงวันตายวายชีวา
หวังเพียงเจ้าช่วยปิดตาคราสิ้นใจ

การที่จะตอบแทนพ่อแม่อย่างสูงสุด ซึ่งพระพุทธองค์ได้ทรงยกย่องไว้ ตรัสไว้ว่าลูกแม้จะเลี้ยงพ่อแม่ ให้กินให้ถ่ายอยู่บนบ่าทั้งสองข้าง เป็นเวลาร้อยปี หรือ สามารถแต่งตั้งท่านให้เป็นพระราชา ราชินีได้ ก็ไม่สามารถจะตอบแทนได้ครบแต่ถ้าหากว่าลูกได้ตอบแทนพ่อแม่โดยการ **ให้มีศีล ให้มีศรัทธา ให้มีการเสียสละ ให้มีสติปัญญา** นี่ถือว่าเป็นการตอบแทนที่สมบูรณ์ เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าลูกได้พยายาม พ่อแม่ไม่มีศีลก็พยายามชักจูงให้พ่อแม่ได้มีศีลขึ้น ไม่มีศรัทธาก็พยายามให้พ่อแม่ได้มีศรัทธา เช่นอาจจะหาตำหรับตำรามาให้อ่าน เอาเทปเอาซีดีธรรมะมาให้ฟัง พาไปวัด ไปฟังธรรม ให้เกิดศรัทธาขึ้น ให้แม่ได้เสียสละได้ทำบุญทำกุศลต่าง ๆ ให้แม่ได้ประพฤติปฏิบัติให้มีสติปัญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็คือให้ได้ปฏิบัติกรรมฐานเจริญภาวนา สรุปแล้วก็คือให้แม่ได้มีบุญกุศลติดตัวไป เพราะว่าแม่นั้นไม่สามารถจะอยู่กับเราได้ตลอดไป เรื่องปัจจัยสี่ที่เราดูแลรักษาก็เป็นเพียงให้ความสุขในชีวิตนี้ แต่ว่าความสุขในโลกหน้าในสัมปรายภพเบื้องหน้านั้น เราก็ต้องให้บุญให้กุศลอันเป็นเสบียงติดตัวไป เพราะไปในภพหน้านั้น ลูกไม่สามารถติดตามไปดูแลได้ ก็ต้องให้บุญให้กุศลนี้ไป เพราะฉะนั้น พ่อ - แม่ มีศรัทธาจะทำบุญสุนทาน ลูกก็ควรสนับสนุนไม่ควรไปขัดขวางในการทำบุญสุนทานของพ่อแม่ ถ้าใครสามารถให้ พ่อ - แม่ มีศีล มีศรัทธา มีจาคะ มีปัญญา ถือว่าเป็นการตอบแทนอย่างสูง

7. **การให้ประกาศเกียรติคุณยกย่อง** ประกาศคุณของท่านเรียกว่า สำหรับภายนอก ก็คือประโยชน์ตนประโยชน์ผู้อื่น นี่เรายกย่องประกาศคุณของแม่เราว่า ได้เป็นผู้ที่ปฏิบัติตนเองดี มีศีลมีธรรมมีความขยันหมั่นเพียร มีการประพฤติปฏิบัติดี ทั้งประโยชน์ผู้อื่นก็ช่วยเหลือเผื่อแผ่ญาติพี่น้อง มีความกตัญญูกตเวที ความดีที่แม่ได้ทำมานั้นเราก็ประกาศยกย่อง

สำหรับภายในประกาศเกียรติคุณของแม่อย่างดียิ่ง ก็คือทำตัวเราเองนั่นแหละให้ดีที่สุด เพราะว่าตัวเรานี่แหละคือเป็นสัญลักษณ์เป็นสมบัติที่แม่แบ่งออกมา เพราะว่าถ้าเราทำดีปฏิบัติตัวเองดี เราก็ทำให้พ่อแม่มีหน้ามีตามีความดีไปด้วย เช่นเขาจะทักกันว่า เออลูกใครนะมันดีเนี่ย พ่อแม่มันเป็นใครเนี่ย ดังนั้น ถ้าลูกดีนี่ก็คือเราประกาศเกียรติคุณของแม่เราไปด้วย ฉะนั้น ญาติโยมท่านผู้ฟังทั้งหลาย สรุปพระคุณของแม่แล้วมีอย่างไรบ้าง

ประการที่หนึ่ง แม่เท่ากับว่าเป็นคนรับใช้ ดังที่กล่าวแล้วว่าแม่นี้ให้ลูกมาตลอดจนกระทั่งลูกโตแล้วก็ยังดูแลรับใช้

ประการที่สอง แม่เป็นครูอาจารย์คนแรกของลูก

ประการที่สาม แม่เป็นมิตรแท้ เป็นมิตรในเรือน

ประการที่สี่ แม่เป็น เอ.ที.เอ็ม. ตลอด 24 ชั่วโมง เบิกได้ตลอดโดยไม่ต้องฝาก

ประการที่ห้า แม่เป็นเทวดาของลูก ดูแลปกป้องรักษาคุ้มครอง

ประการที่หก แม่เป็นพระพรหมของลูก

แม่ คือ พรหมแห่งบุตรสุดประเสริฐ
พระคุณเลิศล้ำค่ามหาศาล
เหนือดินน้ำลมไฟในจักรวาล
ควรกราบกรานกตัญญูรู้พระคุณ

เพราะว่าพ่อแม่นั้น มีคุณธรรมเหมือนกับเป็นพรหม คือ มีเมตตาปรารถนาดี มีกรุณา สงสารช่วยเหลือลูก มีมุทิตา ความพลอยยินดี เมื่อลูกมีความสุข ความเจริญ แม่ก็ชื่นชมด้วย มีอุเบกขาให้ความยุติธรรมให้อภัย

ประการที่เจ็ด แม่เป็นพระอรหันต์ของบุตร ฉะนั้น ใครที่อยากจะทำบุญกับพระอรหันต์ไม่ต้องไปหาพระอรหันต์ที่ไหนหรอก พระอรหันต์ของเราก็อยู่ที่บ้านนั่นแหละ เป็นพระพ่อพระแม่เป็นพระในเรือน ถ้าเราได้ทำบุญกับพ่อแม่ ก็เท่ากับได้บุญได้กุศลเหมือนกับทำบุญกับพระอรหันต์ แต่ถ้าเราทำไม่ดีกับพ่อแม่ก็เป็นบาป เหมือนกับทำบาปกับพระอรหันต์

สำหรับการบรรยายธรรมในเรื่องพระคุณของแม่วันนี้ เวลาหมดลงแล้วก็ขอให้ท่านผู้ฟังได้เป็นผู้ที่มีความกตัญญูกตเวที เป็นลูกที่ดีของแม่สืบต่อไป ขอความสุข ความเจริญในธรรม จงมีแก่ทุกท่านเทอญ...... ขอเจริญพร

เขมรังสี ภิกฺขุ

ยามแก่เฒ่าหมายเจ้าเฝ้ารับใช้

ยามป่วยไข้หมายเจ้าเฝ้ารักษา

ยามถึงวันตายวายชีวา หวังเพียงเจ้าช่วยปิดตาคร่าสิ้นใจ

ขอเชิญฟังรายการธรรมสุปฏิปันโน

เสียงธรรมจากวัดมเหยงคณ์

ปรารภธรรมโดย

พระครูเกษมธรรมทัต (สุรศักดิ์ เขมรํสี)

ทางสถานีวิทยุทหารอากาศ ๐๑ มีนบุรี

คลื่น ๙๔๕ ระบบ AM

วันจันทร์ - เสาร์ เวลา ๐๔.๐๐ น. - ๐๕.๐๐ น.

และวันจันทร์ - วันศุกร์ เวลา ๐๖.๓๐ น.

หากประสงค์จะทำบุญโดยการให้ธรรมเป็นทาน

ขอเชิญท่านอุปถัมภ์รายการได้ตามกำลังศรัทธา

โดยส่งเป็นธนาณัติ / ตั๋วแลกเงิน / เช็คขีดคร่อม

ในนามวัดมเหยงคณ์

หรือโอนเข้าบัญชีธนาคารกรุงเทพ

สาขาตลาดเจ้าพรหม ประเภทสะสมทรัพย์

ชื่อบัญชี วัดมเหยงคณ์

บัญชีเลขที่ ๔๗๘-๐-๖๑๖๖๗๐

กิจกรรมของวัดมเหยงคณ์

๑. จัดอบรมวิปัสสนากรรมฐาน รุ่นระยะเวลา ๙ วัน เป็นประจำทุกๆ เดือน ทั้งบรรพชิต และคฤหัสถ์ รุ่นละ ๕๐ ท่าน

๒. จัดอบรมปฏิบัติธรรม บวชเนกขัมมภาวนา ในวันสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และวันประเพณีไทย ปีละ ๘ ครั้ง

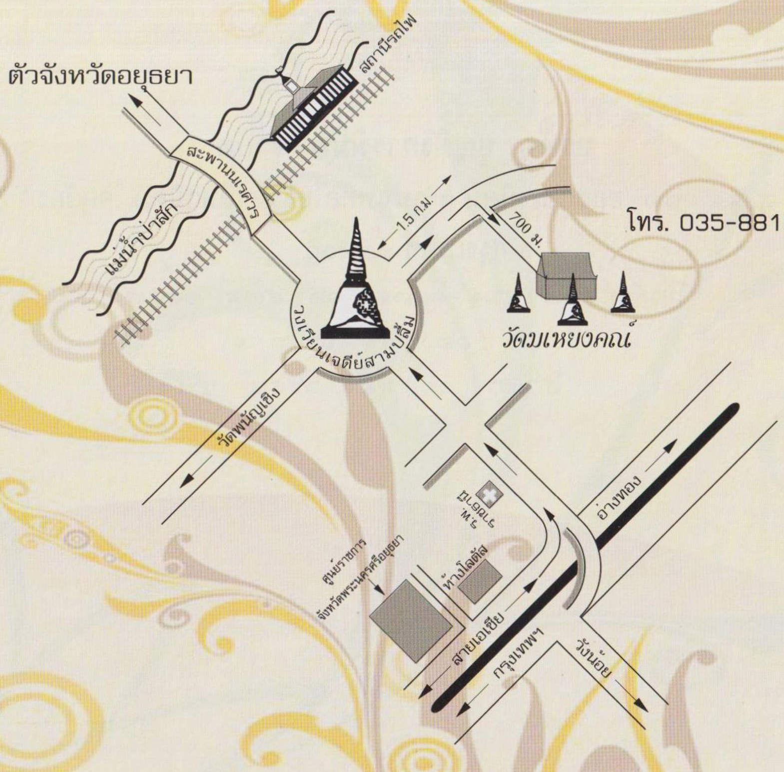
๓. บวชถือศีล ปฏิบัติธรรม เป็นประจำทุกวัน

๔. อุปสมบทหมู่ เพื่อปฏิบัติธรรม ทุกเดือน

๕. จัดบรรพชาสามเณร ภาคฤดูร้อน

๖. อบรมปฏิบัติธรรมพิเศษ ให้กับหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน ที่ขอเข้าอบรมเป็นคณะ

๗. เผยแผ่ธรรมทางสื่อวิทยุ ทีวี ซีดี หนังสือ อินเตอร์เน็ต www.mahaeyong.org และ www.watmahaeyong.net

โทร. 035-881601-2

ออกแบบ - จัดรูปเล่มโดย

พระทวีศักดิ์ ธมฺมภทฺโท

พิมพ์ที่

บริษัท บุญศิริการพิมพ์ จำกัด

๙/๑๑ - ๑๓ ซอยเสนานิคม ๑ ถนนพหลโยธิน เสนานิคม จตุจักร

กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

โทรศัพท์ (๐๒) ๕๖๑ - ๑๓๗๙, (๐๒) ๕๗๙ - ๒๙๕๗

(๐๒) ๙๔๑ - ๖๖๕๐ - ๑

โทรสาร (๐๒) ๙๔๑ - ๖๖๕๒

ขาดแม่ เท่ากับ ขาดโอกาส
ทำบุญกับพระองค์
ภูมิพล